

Handläggare
Medea Sandbladh
08 508 18 070Till
Farsta stadsdelsnämnd
2016-09-22

Uppföljning av stadsdelsnämndens budget 2016 – tertialrapport 2

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2 för 2016.
2. Nämnden godkänner omslutningsförändring om 18,0 mnkr.
3. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om stimulansbidrag för omstrukturering av äldreboende om 0,5 mnkr.
4. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om medel för omställning av verksamhet inom äldreomsorg om 10,5 mnkr.
5. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om budgetjustering för ökade kostnader för internränta om 0,5 mnkr.
6. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om budgetjustering för ökade kostnader för avskrivningar om 2,0 mnkr.
7. Omedelbar justering.

Per-Ove Mattsson
tillförordnad stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	6
1. Ett Stockholm som håller samman	6
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	6
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	12
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	18
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	20
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	21
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	24
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	26
2. Ett klimatsmart Stockholm	30
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	30
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	30
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	32
2.5 Stockholms miljö är giftfri	33
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	34
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	35
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	35
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	36
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	38
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	40
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	40
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	41
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	44
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	47
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	49
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	49
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	52
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	56
Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	58

Uppföljning av driftbudget.....	58
Särskilda satsningar.....	62
Resultatenheter	63
Investeringar.....	63
Försäljningar av anläggningstillgångar	63
Betydande projekt som inte är investeringar	63
Omslutningsförändringar.....	63
Budgetjusteringar	63
Medel för lokaländamål.....	64
Analys av balansräkning	64
Övrigt	65
Synpunkter och klagomål.....	65
Övrigt.....	66

Bilagor

1. Agressorrapport
2. SLK-blanketter
3. Redovisning av statsbidraget till sommarlovsaktiviteter
4. Lokalt utvecklingsprogram för Farsta stadsdelsnämnd

Sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att Farsta stadsdelsnämnd bidrar till att kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål samt tillhörande mål för verksamhetsområdena uppfylls. Stadsdelsnämnden prognosticerar en budget i balans, men behovet av äldreomsorgsinsatser är fortfarande stort och innebär ekonomiska utmaningar. Prognosen förutsätter att nämnden kompenseras för tomgångskostnader på Edö servicehus.

Sjukfrånvaron är ett annat område där fortsatta åtgärder krävs för att resultaten ska kunna förbättras.

Ett Stockholm som håller samman

Förvaltningen bidrar till alla barns goda och jämlika uppväxtvillkor bland annat genom ett särskilt fokus på förskolebarnens språkutveckling, och en särskild språkverksamhet har startat under hösten. Målet om andelen förskollärare kommer inte att nås under året, men förvaltningen kan ändå konstatera att det skett en stor ökning av andelen förskollärare sedan 2014 och 2015. De åtgärder som bedöms ha haft effekt för att rekrytera och behålla förskollärare fortsätter.

Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har fortsatt sjunka, och barnkonsekvensanalys vid beslut rörande ekonomiskt utsatta familjer har arbetats in i styrdokument och rutiner. För att mer effektivt stödja bostadslösa i att få en mer stabil och hållbar boendesituation har en ny tjänst inrättats för att ge vägledning och praktiskt stöd. Bostadslösa familjer prioriteras i detta arbete.

Parklekarna, Sportscamp och fritidsverksamhetens aktiviteter har varit välbesökta och bedöms ha en positiv inverkan för integration och sammanhållning i stadsdelsområdet. Vårens kulturprogram för förskolebarnen har utvärderats och barnen har varit mycket nöjda.

Inom äldreomsorgen fortskrider omstruktureringen av Edö enligt plan, och arbetet med att i samråd med de äldre erbjuda nya boenden har gått något snabbare än förväntat. Svårigheterna att rekrytera sjuksköterskor kvarstår.

Ett klimatsmart Stockholm.

Utgångspunkten för miljöarbetet är stadens miljöprogram. Förvaltningen bidrar till att uppfylla målet genom att välja effektiva och klimatsmarta alternativ. Transportmedel ska prioriteras efter klimatpåverkan och de elcyklar som köptes in för att erbjuda medarbetarna ett alternativ till bil vid kortare resor, blev så populära och välanvända att ytterligare inköp av cyklar gjorts. Andelen ekologiska livsmedel ökar och resultatet ligger nu över årsmålet.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att målen avseende ett ekonomiskt hållbart Stockholm kommer att kunna uppnås. Prognosen för 2016 är en budget i balans efter resultatöverföringar. Under året har prognosen förbättrats på grund av preliminära uppgifter om höjd ersättning från Migrationsverket för de kostnader förvaltningen har i samband med flyktingmottagande. Bland avvikelserna återfinns det största underskottet liksom tidigare år inom äldreomsorgen och förändringarna av verksamheten på Edö äldreboende kommer att medföra ökade kostnader för överkapacitet och tomgångshyror. Prognosen förutsätter att nämnden beviljas bidrag för den merkostnad omstruktureringen av Edö medför. Den kommunala utföraren av

hemtjänst redovisar ett underskott om 7,0 mnkr, vilket är en förbättring från tidigare prognoser med 2,0 mnkr. Även individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott avseende insatser för barn och unga och socialpsykiatri. Överskott redovisas främst inom central administration, förskola och fritid.

Exempel på åtgärder för budgethållning som genomförts under året är granskning av äldrebeställarens beslut med hjälp av en extern konsult och en aktiv uppföljning och eventuell omprövning av tidigare beslut för att säkerställa att insatserna motsvarar det faktiska behovet. Den kommunala hemtjänstutföraren effektiviserar personalplaneringen för att uppnå ökad utförandegrad och därmed vara mer tid hos de äldre. Externa placeringar av barn och unga försöker undvikas eller förkortas genom ökat kvalificerat familjestöd.

Antalet försörjningsstödstagare har fortsatt minska och antalet hushåll med ekonomiskt bistånd var i juli på den lägsta nivån någonsin inom Farsta stadsdelsområde. Förvaltningen har med gott resultat kunnat erbjuda ett antal kommunala visstidsanställningar för försörjningsstödstagare.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Under perioden har medborgarbudget genomförts i Fagersjö och den planerade mötesplatsen har öppnat. Arbetet för att jämställdhetsintegrera förvaltningens verksamheter har påbörjats, och en föreläsning om jämställdhetsintegrering i teori och praktik har genomförts för alla chefer och medarbetare med utvecklingsstrategiska funktioner. För att säkerställa respekten för allmänna mänskliga rättigheter och barns särskilda rättigheter arbetar förvaltningen för att integrera ett inkluderande, perspektiv i planering och genomförande av aktiviteter och ordinarie verksamhet. Förvaltningen har under perioden fokuserat på det systematiska arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar och arbetsvillkor som lockar medarbetare att söka anställning, och stanna kvar.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Uppfylls helt

Analys

Förskolan Paletten som har barn i behov av särskilt stöd som en av sina målgrupper, och som också har bedrivit uteverksamhet, har flyttat sin verksamhet till förskolan Samsö.

Kolonnetten, en ny förskola om sex avdelningar har öppnat i Tallkrogen och samtidigt har en äldre, sliten förskola rivits. Sköndals förskoleområde har en viss överkapacitet och har dragit ner på antalet avdelningar på två paviljongförskolor för att på lite längre sikt överlämna lokalerna till Sandåkraskolan och Sköndalsskolan.

Två parklekshus, Nybygget i Gubbängen och Fagerlid i Hökarängen, är utdömda på grund av mögel och fuktskador. I Gubbängen finns en tillfällig ersättningspaviljong och i Hökarängen hänvisas inomhusaktiviteterna till en närliggande fritidsgård. Diskussioner förs med fastighetskontoret om husen ska ersättas. Även i Fagersjö fritidsgård har det upptäckts fukt och mögelproblem i mindre omfattning. Ett åtgärds paket är framtaget och efter det nya mätningar. Under sommaren har fritiden lånat en angränsande lokal för att bedriva verksamhet. Fokus har varit på att erbjuda utomhusverksamhet i parkleken.

Andelen barn med grava språkstörningar har ökat de senaste åren och förvaltningen har uppmärksammat att det finns flera barn på förskolorna som har behov av intensiv språkträning i en liten barngrupp. Förvaltningen startar som ett svar på det en språkverksamhet till hösten. En särskild lokal i anslutning till en befintlig förskola har avsatts. Logoped och en förskollärare med erfarenhet av daglig språkträning med teckenstöd har kontrakterats. Planen är att de inskrivna barnen ska ges möjlighet till kontinuerlig individuell språkträning, och samtidigt utifrån sina behov och förutsättningar få möjlighet att vara inkluderade i olika delar av den övriga förskolans verksamhet. Verksamheten startar i liten skala, men förvaltningen räknar med att kunna utöka verksamheten eftersom det finns en stor efterfrågan på förskoleplatser som erbjuder logopedstöd riktat till barn med grava språkstörningar.

Staden har beslutat att inte förlänga avtalet med leverantören av skolplattformens modul ”Pedagogiska verktyg”. En ny upphandling kommer att ske och det kan ta upp till två år. Det får till konsekvens att förvaltningen ställer in planerad utbildning i verktyget som skulle ha omfattat samtlig förskolepersonal.

Förskoleverksamhetens brukarundersökning hade en svarsfrekvens på 65 procent. Årets resultat är bitvis sämre jämfört med år 2015 även om det oftast handlar om små skillnader. Inget av frågeområdena har uppnått bättre resultat jämfört med 2015 och i samtliga fall är Farstas resultat något lägre än stadens genomsnitt. Det råder dock stora skillnader mellan vårdnadshavarnas nöjdhet inom olika frågeområden på de olika förskolorna. Nöjdhetsgraden kan skifta från 30 till 100 procent.

Undersökningsresultatet kan sammanfattas i fem frågeområden.

- Utveckling och lärande. Farstas nöjdhetsresultat var i snitt 79 procent (2015 80 %). Staden 81 procent.
- Normer och värden samt barn inflytande. Farsta vårdnadshavare var lika nöjda som år 2015, 88 procent. Staden 89 procent.
- Samverkan med hemmet. Farstas förskolors nöjdhetsgrad är 79 procent, en försämring med tre procentenheter. Staden 83 procent.
- Kost, rörelse och hälsa. 72 procent av vårdnadshavarna var nöjda (2015 73 %). Staden 79 procent.
- Nöjdhet, trygghet och rekommendation. Farsta vårdnadshavare var lika nöjda som år 2015, 85 procent. Staden 86 procent.

Ett gott betyg till förskolorna är att 85 procent av vårdnadshavarna som har svarat på enkäten kan rekommendera förskolan. De stora utvecklingsområdena är samverkan med hemmet och kost, rörelse och hälsa. Förskolorna måste bli tydligare med att kommunicera med vårdnadshavarna hur barnens utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs, och ge vårdnadshavarna mer möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten. När det gäller kost, rörelse och hälsa är föräldrarna framförallt mindre nöjda med informationen som de får om maten på förskolan samt deras upplevelse av att maten är varierad och näringsrik. En sannolik förklaring är att majoriteten av förskolorna är hänvisade att köpa cateringmat. Förvaltningen har sedan tidigare som ett av sina utvecklingsområden att fler förskolor ges möjlighet att laga sin egen mat, men det förutsätter nybyggnation.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,9 %			3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	Tertial 2 2016
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete				100 %		100 %	tas fram av nämnden	2016
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	35,7 %	2 %	34 %		37 %	40 %	40 %	Tertial 2 2016
Analys Farsta har gjort stora marknadsföringsinsatser i form av annonser och en rekryteringsdag, vilket har gett visst resultat. Yrkeskåren förskollärare är dock eftertraktad, och när nyrekryteringar genomförs väljer andra förskollärare att sluta och pröva att arbeta i annan stadsdel/kommun. Det är tydligt att förskoleenheter som arbetar i ett område med en jämförelsevis större andel medborgare med socioekonomiska problem möter avgjort större svårigheter att rekrytera förskollärare.								
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik						1 %	Öka	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	14,63 %			19,05 %		10 %	0 %	2016
Analys Trots att årsmålet inte kommer att nås, är resultatet en förbättring jämfört med tertialrapport 1 och utfallet 2015. Första hade enligt Swecos uppgiftsinsamling hösten 2014 runt 30 procent förskolor med en lägre andel förskollärare än 25 procent.								
  Andel nöjda föräldrar	85 %			85 %		85 %	85 %	2016
  Antal barn per grupp	15,1 barn/avd.			15,7 barn/avd.	15 st	16	16	Tertial 2 2016
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9 st			4,9 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 2 2016
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,5			3,61		3,6	3,8	2016
Analys Kvalitetsindikatorn har digitaliserats 2016 med tydliga anvisningar om hur arbetslagen ska bedöma sitt kvalitetsarbete utifrån läroplanen och med konkreta exempel på vad man måste uppnå för att ha få godkänt på respektive nivå. Det innebär att årets bedömning sannolikt överensstämmer bättre med verkligheten, jämfört med tidigare års uppföljning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning.	2016-01-01	2016-12-01	
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska initiera ett arbete för att öka inskrivningsgraden i områden med i dag låg andel inskrivna barn.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda behov av och förutsättningar för att på sikt kunna införa en rätt till en nära förskola som gör att förskolebarn och deras föräldrar inte behöver transportera sig orimligt långt.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda en sänkning av åldern för allmän förskola till två års ålder.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp andelen förskollärare och vid behov bistå stadsdelsnämnderna i arbetet att ta fram handlingsplaner för att öka andelen förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och ta fram förslag till IT-kunskapscertifiering av verksamhetsansvariga på förskolor.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram kvalitetsmått för förskolan i syfte att verka för små barngrupper, god personaltäthet, utbildningsnivå och ändamålsenliga miljöer.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Alla barn erbjuds en likvärdig förskola, tidiga insatser och möjlighet till en god skolgång

 Uppfylls helt

Beskrivning

Oavsett familjebakgrund och andra förutsättningar ska alla barn ha tillgång till förskola på likvärdiga villkor, och likvärdiga möjligheter till utbildning. Barns behov av särskilt stöd för att ha jämlika möjligheter ska tillgodoses med tidiga insatser, och för de barn som har behov av insatser från socialtjänsten ska förskolesituationen och skolgången särskilt uppmärksammas.

Förväntat resultat

Alla barns individuella inlärningsprocesser uppmärksammas och stöds. Barn i behov av särskilt stöd uppmärksammas tidigt och erbjuds individuella stödinsatser i samverkan med vårdnadshavare. Barn i behov av särskilt stöd utreds och beslut om insatser görs i samverkan med förskola och vårdnadshavare. Barn som är placerade i HVB, jour- eller familjehem har en aktuell handlingsplan för samverkan med förskola/skola.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter vars likabehandlingsplaner är upprättade och godkända				100 %		100 %		2016
 Andel ärenden där barn är placerade och en plan för skolgång och samverkan med finns dokumenterad						90 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktuell samverkansöverenskommelse mellan förskola, skola och socialtjänst ska revideras.	2016-01-01	2016-12-31	
 Barnkonferenser genomförs två gånger per år om verksamhetsstöd för förskolebarn i behov av särskilt stöd.	2016-01-01	2016-12-31	
 Dokumenterad planering för att reglera samarbetet och ansvaret mellan skola, socialtjänst och det placerade barnets boende ska upprättas.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolan erbjuds vid behov tidiga insatser i form av handledning och konsultation av förskolestöd	2016-01-01	2016-12-31	
 Förskolestöd erbjuder interna utbildningar med särskilt fokus på barns språkutveckling och barn i behov av särskilt stöd.	2016-01-01	2016-12-31	
 Vårdnadshavare görs delaktiga i framttagande och uppföljning av handlingsplaner för barn i behov av särskilt stöd.	2016-01-01	2016-12-31	
 Åtgärdsplaner tas fram för de förskolor som har lägre andel förskollärare än 25 %.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Alla barn utvecklar ett rikt språk och erbjuds en stimulerande språklig miljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskoleverksamheten har fokus på barnens språkutveckling och erbjuder en kreativ miljö som stimulerar kommunikation. Verksamheterna har interkulturellt fokus, olika kulturer synliggörs i den dagliga verksamheten. Förvaltningens språkprogram ger personalen vägledning och verktyg i arbetet med att utveckla barnens språk, både svenska och eventuella andra modersmål. Alla förskolor gör en kartläggning av barnens språkdomäner. Utifrån resultatet ser personalen över material, arbetssätt för språkutveckling, interkulturella arbetssätt och hur föräldrarna involveras i arbetet med språk och hemländers kultur. Farstas lässatsning i samverkan med de lokala biblioteken för att stimulera förskolebarnens läsintresse och att inspirera föräldrarna att medverka fortsätter.

Förväntat resultat

Alla förskolebarns språkutveckling uppmärksammas. Barns intresse för läsande stöds och uppmuntras. Förskolans språkliga miljö präglas av ett genus-och likabehandlingsperspektiv samt ett interkulturellt förhållningssätt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor som dokumenterar barnens språkdomäner (språkprogrammet).				100 %		100 %		2016
 Förskolornas resultat på området Barns språkliga och kommunikativa utveckling i kvalitetsindikatorn						3,6		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolan fördjupar samarbetet med de lokala biblioteken kring lässatsningen för förskolebarn	2016-01-01	2016-12-31	
 Språkpedagogen implementerar språkutvecklande arbetssätt på förskolorna.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Alla barn utvecklas och lär i en kreativ förskolemiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskoleverksamheten har ett kompensatoriskt uppdrag när det gäller att bidra till barns goda uppväxtvillkor. Den pedagogiska miljön ses regelbundet över och anpassas efter de inskrivna barnen förutsättningar, behov och intressen. Alla barn uppmuntras att pröva och lära nytt, hitta nya intressen och pröva olika metoder i sitt kreativa skapande.

Förväntat resultat

Den pedagogiska miljön stärker alla barns läroprocesser.
Förskolornas resultat i kvalitetsindikatorn förbättras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Förskolornas resultat på området Barns matematiska utveckling i kvalitetsindikatorn						3,6		2016
 Förskolornas resultat på området Naturvetenskap och teknik i kvalitetsindikatorn						3,6		2016
 Förskolornas resultat på området Pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn						3,6		2016
 Förskolornas resultat på området Skapande verksamhet och olika uttrycksformer i kvalitetsindikatorn						3,6		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet med naturvetenskapliga fenomen och tekniska lösningar fördjupas och används aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt	2016-01-01	2016-12-31	
 Arbetslaget fördjupar arbetet med olika matematiska aktiviteter med olika svårighetsgrader utifrån barnens intressen och erfarenheter	2016-01-01	2016-12-31	
 Förskolorna implementerar IKT i den pedagogiska verksamheten.	2016-01-01	2016-12-31	
 Förskolorna ser över sina arbetssätt till följd av skolplattformens nya förutsättningar rörande pedagogisk dokumentation och kommunikation med vårdnadshavare	2016-01-01	2016-12-31	
 Förskolornas pedagogiska miljö ses över och material används aktivt för att nå verksamhetens mål.	2016-01-01	2016-12-31	
 Skapande verksamhet och olika uttrycksformer används aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt	2016-01-01	2016-12-31	
 Systematiskt mål- och kvalitetsstyrning med fokus på barns läroprocesser implementeras på förskolorna.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Antalet ensamkommande barn som anvisas till Farsta har minskat. 11 ensamkommande barn, 9 pojkar och två flickor, har aktualiserats sedan årsskiftet. Stödinsatser och arbetsgruppen med socialsekreterare har förstärkts för att hålla utredningstider och följa upp de placerade barnen.

Arbetet med så kallade hemmaplanslösningar fortsätter, det vill säga insatser som gör att barn och ungdomar under trygga former kan bo kvar hemma med stöd av privat och professionellt nätverk. Placeringar av barn utanför hemmet därigenom kunnat undvikas.

Social insatsgrupp för Unga vuxna mellan 19-29 med missbruk och eller kriminellt beteende är ett projekt som drivs inom Vuxenenheten sedan ett år tillbaka. Två så kallade lotsar/socialsekreterare utreder och koordinerar insatser för att ge stöd till ungdomarna med målet att få en socialt fungerande tillvaro med jobb/skola, boende och stöd. Under perioden har 11 personer varav 1 kvinna varit aktuella i projektet. 3 av dessa 11 är avslutade enligt plan.

Det vräkningsförebyggande arbetet har intensifierats och förvaltningen har ökat sin kontakt med de som riskerar vräkning. Ett stort stödbehov hos bostadslösa har identifierats och en ny tjänst som bolots har tillsatts. Bolotsen har i uppdrag att praktiskt stödja bostadslösa klienter, framförallt bostadslösa barnfamiljer, i att få en mer stabil och hållbar boendesituation.

Förvaltningen bedömer att årsmålet om andel barn och ungdomar som ej är aktuella 12

månader efter avslutad insats kommer att kunna uppnås. Periodens utfall visar på något bättre resultat i jämförelse med årsmål. Samarbetet mellan utredningsenhet och öppenvård är väl utvecklat vilket bidrar till bedömningen att målet uppfylls.

För att motverka fattigdom och utsatthet och främja en positiv social utveckling hos barn och familjer prioriterar förvaltningen barnkonsekvensanalyser i utredningar gällande el- och hyresskulder.

Under året har staden genomfört stockholmsenkäten som följer utvecklingen av ungdomars vanor, attityder och levnadsvillkor. Andelen elever i staden som helhet som uppger sig inte använda någon form av tobak är för staden som helhet den lägsta som uppmätts sedan mätningarna startade och det gäller båda könen och både för årskurs 9 och år 2 i gymnasiet.

På samma sätt har andelen ungdomar som uppger att de inte dricker alkohol mer än fördubblats bland elever i årskurs 9 och nästan tredubblats i år 3 gymnasiet jämfört med år 2002. Vidare visar undersökningen att debutåldern för första berusningstillfället har ökat något och färre ungdomar dricker mycket vid ett och samma tillfälle.

Andelen ungdomar som använder narkotika har ökat något hos bägge könen och för både elever i årskurs 9 och år 2 i gymnasiet. Den övervägande majoriteten (över 90 %) har använt cannabis.

Stockholmsenkätens resultat för Farsta och övriga stadsdelsområden kommer att publiceras först i oktober.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	89 %	89,4 %	88,4 %	82,6 %	84 %	84 %	84 %	Tertial 2 2016
  Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri				55,51 %		65 %	tas fram av nämnden	2016
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	28,6 %	16,3 %	50 %	32,9 %	35 %	35 %	35 %	Tertial 2 2016
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri				73 %		80 %	80 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes								
  Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatrin				58,82 %		75 %	tas fram av nämnden	2016
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden				32 %		25 %	25 %	2016
  Antal hemlösa							tas fram av nämnden	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med stadens budget- och skuldrådgivning	2016-01-01	2016-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över rutiner och arbetssätt för alkohol- och tobakstillsyn. Socialnämnden ska återkomma med förslag på åtgärder för hur arbetet kan utvecklas för att nå upp till en effektiv, likställig och rättssäker myndighetsutövning i hela staden	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden kartlägga arbetet med ensamkommande barn som försvinner eller avviker samt stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utveckla insatser anpassade efter målgruppen	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Farstas invånare lever utifrån sina olika behov och förutsättningar ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Farstas invånare har tillgång till evidensbaserad och lokalt förankrad missbruksvård, rådgivning kring budget- och skuldfrågor, samt stöd från förvaltningen vid hemlöshet eller risk för vräkning. Ett utvecklat preventionsarbete och samverkan mellan olika verksamhetsområden kring dessa frågor, skapar möjligheter och stöd utifrån en helhetssyn på den enskildes personliga mål och förutsättningar.

Förväntat resultat

Missbruket minskar och fler vuxenutredningar avslutas enligt planering. Budget- och skuldrådgivning förebygger ekonomisk nöd. Andelen vräkta hushåll minskar liksom antal hemlösa som saknar aktiv planering mot mer varaktigt boende.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer med ett missbruk som förvaltningen får kontakt med som erbjuds insatser, stöd och hjälp att hitta lösningar på sitt missbruk.						100		2016
 Andel vräkningshotade som tar emot stöd från förvaltningen vid kontakt.						75 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska fördjupa det vräkningsförebyggande arbetet genom att under året sammankalla samtliga parter för att planera för att utveckla samarbetet med alla berörda myndigheter.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Insatser på generell nivå stärker ungdomar och vårdnadshavare samt skapar sociala skyddsfaktorer i området

 Uppfylls helt

Beskrivning

Många av ungdomens och vuxenårens problem kan kopplas samman med förekomsten av risk- och skyddsfaktorer som visar sig redan under förskoleåldern. Vuxna som möter barn och ser deras behov på förskolan och i olika fritidsverksamheter är en viktig skyddande faktor. De har även viktig roll i mötena med vårdnadshavare genom att stödja och informera om olika sätt att bemöta barn och vilka stödinsatser som finns tillgängliga om behov finns.

Förväntat resultat

Fler vårdnadshavare deltar i föräldrautbildningar. Fritidsverksamheten erbjuder ett varierat målgruppsanpassat utbud av aktiviteter i öppen förskola och i parklekarna. Försäljning av tobak och folköl i stadsdelsområdet sker på ett socialt ansvarsfullt sätt.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Alla vårdnadshavare till 3-12-åringar i Farsta stadsdelsområde har erbjudits att gå ABC-kurs				100 %		100 %		2016
●	Andel besökare som är nöjda med parklekarnas verksamhet	95 %			93,16 %		85 %		2016
●	Andel deltagare som är nöjda med öppna förskolans verksamhet	100 %			100 %		85 %		2016
●	Andel ungdomar som är nöjda med Morris öppna verksamhet för unga med funktionsnedsättning						85 %		2016
●	Antal vårdnadshavare som har gått föräldrautbildning						30		2016
Analys Samtliga vårdnadshavare som stod i ABC-kö i början av året har fått erbjudande om föräldrautbildning. Flera tackade ja och 17 personer fullföljde kursen.									
●	Flickor i år 9 som aldrig har använt narkotika				85,58 %		84 %		2016
●	Flickor i år 9 som inte dricker alkohol				57,69 %		56 %		2016
●	Flickor i år 9 som inte röker				86,54 %		77 %		2016
●	Pojkar i år 9 som aldrig har använt narkotika				90,52 %		87 %		2016
●	Pojkar i år 9 som inte dricker alkohol				60,34 %		58 %		2016
●	Pojkar i år 9 som inte röker				95,69 %		84 %		2016
●	Samtliga butiker som säljer folköl och/eller tobak får tillsynsbesök				100 %		100 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Information ges på öppna förskolan om olika erbjudande om insatser för familjer i behov av stöd.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Insatser till barn och familjer motverkar fattigdom och utsatthet och främjar en positiv social utveckling

 Uppfylls helt

Beskrivning

Socialtjänsten arbetar utifrån en helhetssyn med att utjämna sociala hinder och få både barn och vuxna att ta del av sina samhällsliga rättigheter och skyldigheter för att kunna vara aktiva samhällsmedborgare. Genom särskilda bedömningsinstrument och djupare analyser får socialtjänsten ta del av samt beakta vilka behov varje barn och vuxen har för att kunna gå ut i egenförsörjning och ett självständigt liv.

Förväntat resultat

Barns situation uppmärksammas särskilt och fler barnfamiljer har ett stadigvarande och fungerande boende och kan försörja sig själva. Barn och familjer i kontakt med socialtjänsten deltar i samhällslivet på lika villkor gällande arbete, utbildning, idrott och kultur

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel utredningar där barnkonsekvensanalys gjorts						75 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnfamiljer prioriteras i det vräkningsförebyggande arbetet och följs upp särskilt	2016-01-01	2016-12-31	
 Barnfamiljer som erhåller försörjningsstöd ska prioriteras och ges särskilt utformat stöd för att kunna bli självförsörjande	2016-01-01	2016-12-31	
 I varje enskilt ärende där barn är aktuella ska en konsekvensanalys för barnets situation och behov göras.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Under perioden har flera aktiviteter genomförts för att utveckla park- och stadsmiljön i stadsdelsområdet. Upprustning av utemiljön i parkleken Nybygget är upphandlad och upprustningen har påbörjats. För att gynna den biologiska mångfalden bedrivs i slutet av sommaren ängsslåtter på flera platser ute på Farstanäset. Ett nytt brukaravtal avseende stadsodling av bland annat vinbärsbuskar har tillkommit i Sköndal under sommaren.

Vid den före detta badplatsen på Farstanäset anläggs en grillstuga med utsikt över sjön och vid gamla slalombacken anläggs ett utegym för att öka rekreationsvärdet av området. Både utegym och grillstuga kommer att färdigställas i början av september. Åtgärder har vidtagits för att förhindra nedskräpning på stadsdelsområdets badplatser, bland annat har feriearbetande ungdomar utfört extra städning och sopcontainrar har märkts upp för att förtydliga var skräp ska slängas. De åtgärder som genomförts har gett resultat och inga klagomål har inkommit i Synpunktsportalen när det gäller städning av badplatser under badsäsongen.

För att öka tryggheten har förvaltningen under sommaren haft en förstärkt uppsökande verksamhet vid Hökarängs- och Farstastrandsbadet samt i Farsta centrum och Farstas strands centrum. Två värdar från Lugna Gatan har trygghetsvandrat kvällstid vid dessa platser under juli och augusti, torsdag –söndag.

Arbetet i Farsta lokala Brå är en viktig del i utvecklingen av trygghetsupplevelsen i stadsdelsområdet, och i augusti medverkar lokala Brå på Fagersjödagen med syfte att ha dialog om trygghet med besökarna och presentera sin samverkan mellan olika aktörer. Trygghetsenkäter har genomförts i samband med evenemang i Fagersjö och Hökarängen, och utifrån underlag som på olika sätt inhämtas från invånarna planeras sedan vidare trivsel- och trygghetsskapande åtgärder. Ett exempel är den vegetationsbeskärning vid belysningsstolpar på parkvägar som genomförts under perioden.

För att säkra en god krisledning har förvaltningen i maj genomfört en större övning för krislednings- och resursgruppen där cirka 25 personer deltog under så verklighetstroga omständigheter som möjligt. I övningen ingick bland annat att en mottagningsplats upprättades i Farsta Centrum, liksom telefonlinjer för krisstöd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)				100 %		100 %	100 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				71 %		75 %	75 %	2016
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	66 %			65 %		66 %	64 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en analys av gängkriminaliteten i Stockholm och utforma förslag på förebyggande och motverkande insatser som bidrar till en socialt hållbar utveckling	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna kan bidra i trafiknämndens arbete med konceptet Levande Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla de sociala mötesplatserna för äldre	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Farsta upplevs som ett tryggt stadsdelsområde med välskötta grönområden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bedriver risk- och brottsförebyggande arbete och arbete med att utveckla park- och grönområden i nära samverkan med en engagerad allmänhet, fastighetsägare, föreningar och stadens förvaltningar. Ett rent och välskött stadsdelsområde där invånarna är delaktiga och deras engagemang tas tillvara, upplevs som tryggare.

Förväntat resultat

Invånarna känner sig delaktiga och andelen trygga invånare ökar. Invånarna är nöjda med utemiljön

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal gräsklippnings-tillfällen per säsong.	7				10	10		Tertial 2 2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett underavtal om samverkan utarbetas och tecknas mellan förvaltning och polisen.	2016-01-01	2016-12-31	
 Farsta lokala Brå träffas fyra gånger under året	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ny aktivitetsplan för Farsta lokala Brå upprättas med utgångspunkt i 2015 års lägesinventering.	2016-01-01	2016-12-31	
 Samverkan kommer att ske med andra nämnder om åtgärder för att hindra igenväxningen av Magelungen.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till att målet uppfylls genom deltagande i planprocesser avseende relevanta byggprojekt inom stadsdelsområdet. Under året har byggandet av en gruppboestad med sex lägenheter påbörjats i Sköndal.

Indikator	Utfall period	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				6		0	tas fram av nämnden	2016
  Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				6		6	tas fram av nämnden	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och SoL kan säkerställas.	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden göra en översyn av behovet och finansieringen samt placeringen av korttidsboende	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt fastighetsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att prövning sker om att bostadsexploateringsprojekt kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning på boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Micasa ta fram en åtgärdsplan för att säkerställa behovet av äldreboendeplatser under perioden 2020-2040	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende samt intressentboenden, med inriktning att öka antalet boenden i staden	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Invånarna har tillgång till särskilda boendeformer efter behov

 Uppfylls helt

Beskrivning

Det är viktigt att det finns tillgång till särskilda boenden och gruppboende för personer funktionsnedsättningar. Genom en aktiv bevakning av stadens boendeplanering bidrar nämndens arbete till att invånarna har tillgång till särskilda boendeformer.

Förväntat resultat

Förvaltningen lämnar in intresseanmälningar i de relevanta planprocesser som startar i stadsdelen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen bevakar planprocessen och intresseanmälningar om gruppboenden och särskilda boenden lämnas in tidigt.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Parklekarna är viktiga träffpunkter för många och ett av få ställen där olika generationer möts. Farstaängens parklek har varit öppen varje vardag hela sommaren med fokus på uteverksamhet och plaskdammsaktiviteter. Besöksantalet har varit högt, mellan 140 till 300 deltagare per dag. Parkleken Forsängen i Farsta strand hade förlängt öppethållande. På Starmyrn hölls en stor parkleksfest i maj som lockade runt 1 000 barn och vuxna från hela Farstas stadsdelsområde. Arrangemanget är en viktig marknadsföring för Farstas parklekar.

För ungdomar i högstadieåldern erbjöds öppen kvällsverksamhet med utgångspunkt från fritidsgården i Hökarängen under fyra sommarveckor. Aktiviteter som till exempel bumperball, pooldisco vid Sköndalsbadet och Open Mic erbjöds utanför fritidsgården. I år har fler ungdomar än tidigare deltagit i verksamheten, sannolikt beroende på att många deltagande ungdomar tidigare varit på sommarens läger, lärt känna varandra och sedan använt den för i år nyinförda sms-tjänsten för att påminna och informera om vad som var på gång.

För de äldre ungdomarna hölls fritidsgården Tuben öppen. För dem erbjöds aktiviteter som till exempel rockkonsert, en fest för ensamkommande, paintball, dansevent, Dj-kurs, olika hantverk och pyssel. Tuben har också i samverkan med föreningen Bästa Svängen och Svenska Kyrkan drivit ett café med syfte att ge ungdomar erfarenhet av arbetslivet samt medverkat under ungdomsfestivalen We Are Sthlm. Där arbetar Farstaungdomar tillsammans med personal för att locka ungdomar till tältet med möjlighet att få prova på exempelvis musikproduktion eller 360-kamera.

Farsta sommarläger för tonåringar var förlagt till Gotland och 28 ungdomar deltog. Syftet

med resan var att ge ungdomar möjlighet att skapa nya relationer samt att erbjuda en lägervistelse utanför Stockholm.

Badbussverksamheten genomfördes under två veckor och i år åkte 78 barn ut till havsbaden. Varje dag erbjöds en ledarledd aktivitet som simborgarmärkestagning, sandskulpturstävling, korgvriggning och fiske. Badbussen är en viktig integrationsverksamhet då barn från alla områden i stadsdelen möter och lär känna varandra.

Fritiden har samarbetat med Idrottsförvaltningen och anordnat aktiviteter för ungdomar vid bassängbadet i Sköndal. I medeltal kom 35 ungdomar per kväll. Ett konkret resultat av satsningen är att idrottsförvaltningens kostnader för skadegörelse av anläggningen har minskat avsevärt.

Under de sista två veckorna genomfördes Sportscamp för barn 8-12 år, i samarbete med lokala idrottsföreningar och Idrottsförvaltningen. Barnen fick möjlighet att prova på en mängd olika idrotter, från dans, simning och fotboll, till orientering, taido, bordtennis och friidrott. I snitt deltog 200 barn per vecka, och i år deltog 40 barn från olika flyktingboenden i Farsta. Ungdomar som är aktiva i de olika idrottklubbarna var anställda som feriearbetare och ledde aktiviteterna. För många barn är Sportscamp en första kontakt med olika idrotter och många väljer att efteråt bli medlem i någon av föreningarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter				77,49 %		80 %	77 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska inventera och följa upp verksamheter inom ramen för uppdraget "fritid för alla"	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Alla Farstas barn och unga erbjuds meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Farsta erbjuder särskilda aktiviteter inom Farsta idrottsprofil med syfte att alla barn som växer upp i Farsta stadsdelsområde ges möjligheter att få tillgång till organiserad idrotts- och fritidsverksamhet. Barn som av olika skäl inte vill delta i organiserad föreningsverksamhet ska ges möjlighet att spontant kunna utöva idrott och sport. Fritidsgårdarna erbjuder ett varierat målgruppsanpassat utbud av aktiviteter som tas fram i dialog med besökarna. Barn och ungdomar med funktionshinder ges möjligheter att delta i idrotts- och fritidsverksamhet genom riktade insatser där det ordinarie utbudet inte är tillgängligt.

Förväntat resultat

Fritidsgårdarnas besökare får ett varierat och utbud av aktiviteter. Fritidsgårdarnas aktiviteter tas fram i dialog med besökarna. Information om olika idrotts- och fritidsaktiviteter i Farsta når fler målgrupper. Barn och ungdomar med funktionsnedsättningar ges möjlighet till idrotts- och fritidsaktiviteter.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel besökare som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet	96,06 %			95,69 %		85 %		2016
●	Andelen besökare på Morris öppna verksamhet för unga med funktionsnedsättning som är nöjda med verksamheten.				93,94 %		85 %		2016
● ♀	Antal barn som deltar i Sportscamp.	458	56,6 %	43,4 %		458	500		Tertial 2 2016
Analys I år var Sportcamp inte fulltecknat första veckan vilket kan förklaras av att sportveckan var tidigarelagd en vecka av hänsyn till att årets skolstart var en vecka tidigare jämfört med föregående år. En del barn som normalt skulle varit inskrivna på Sportcamp var sannolikt upptagna med andra aktiviteter.									
●	Antal föreningar som samverkar med förvaltningen inom satsningen idrott och hälsa				10		10		2016
●	Antal idrotts- och friluftaktiviteter som erbjuds inom förvaltningens verksamheter under året inom satsningen idrott och hälsa.				9		8		2016

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Drive-in idrott för högstadiel elever.	2016-01-01	2016-08-31	
✓	Farsta Sportscamp för barn i mellanstadiet.	2016-01-01	2016-08-31	
▶	Fritidsverksamheten ser över förutsättningar för att ungdomar med funktionsnedsättning ges möjlighet att delta i aktiviteter som erbjuds på övriga fritidsverksamheter utöver Morris öppna verksamhet.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Under sommaren har förvaltningen samarbetat med det lokala föreningslivet och bland annat arrangerat festligheter på nationaldagen, sommarutflykter för seniorer samt kulturprogram på Farsta gård.

Öppna förskolorna har arrangerat bebisföreställningen "Nära dig" med ensemblen Yria. Parklekarna har erbjudit ett brett kulturutbud riktat till de yngre och deras familjer från maj till augusti med teater, grillfest, musikföreställningar, Farstafestivalen samt samverkat med parkteatern vid deras föreställningar.

Vårens kulturprogram för förskolebarnen har utvärderats och nästan 100% av både barn och pedagoger har varit nöjda med sina olika teaterbesök. Det är en klar förbättring jämfört med 2015 då 86% av barnen och personalen var nöjda. 71% av barnen var nöjda med sina upplevelser i samband med konstprojektet "Tillbaka till Framtiden" i samverkan med Konsthall C.

Personalen har dialog med föräldrarna om Farstas kulturutbud och barnens upplevelser genom att dela ut foldern Kultur i förskolan, informera i vecko-/månadsbrev och sätta upp foton och annan dokumentation på väggarna. Ett förbättringsområde är att fler berättar om förskolornas för- och efterarbete om föreställningarna med barnen.

Inom nämndens verksamheter för äldre och personer med funktionsnedsättning har artistuppträdanden erbjudits på Edö äldreboende och på Emma träfflokal inom socialpsykiatri. Nämndens gruppbestäder har genomfört musikcirklar med stöd av extern artist.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter				69,73 %		72 %	72 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att alla barn i stadens förskolor och skolor ska komma i kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Kulturaktiviteter erbjuds av, för och med barn och ungdomar.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Barn och unga ska ges möjlighet att själva utöva olika former av kultur och uttrycka sig i sitt eget skapande i enlighet med Kultur i ögonhöjd, stadens program för barn- och ungdomskultur

Förväntat resultat

Alla förskolebarn får ta del av professionella kulturaktiviteter.

Alla förskolor och fritidsverksamheter säkrar att barn och ungdomar ges möjlighet att själva utöva olika former av kultur och att uttrycka sitt eget skapande. Information om olika kulturaktiviteter i Farsta når till fler målgrupper.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel barn som är nöjda med besökta scenföreställningar						85 %		2016
●	Andel förskolor där alla barn har erbjudits att få ta del av minst två professionella kulturupplevelser (Kultur i ögonhöjd)				100 %		100 %		2016
●	Antal kulturprogram som har erbjudits i parklek och öppen förskola (Kultur i ögonhöjd).				28		40		2016
●	Antal kulturprogram som har genomförts i på fritidsgårdarna och ungdomshuset (Kultur i ögonhöjd)				13		14		2016

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förskolans femåringar medverkar i ett konstprojekt i samverkan med Konsthall C (Kultur i ögonhöjd)	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Scenkonstföreställningar anordnas för alla förskolebarn (Kultur i ögonhöjd)	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Den pågående omstruktureringen av Edö innebär att många medarbetare på eget initiativ går vidare till andra anställningar. Boende i den berörda huskroppen (C-huset) har fått hjälp av biståndshandläggare att hitta nya boenden, för att möjliggöra den planerade ombyggnaden till ett modernt vård- och omsorgsboende. Tömningen av huset har gått snabbare än planerat. I slutet av augusti bodde bara sju personer kvar i den delen av servicehuset.

I nämndens vård- och omsorgsboenden utvecklas teamarbetet med olika professioner för att förstärka den personcentrerade vården och omsorgen. En forskarledd utbildning har genomförts. Utifrån en analys av resultaten ska förbättringsåtgärder genomföras i verksamheterna.

Allt fler äldre deltar i förvaltningens förebyggande aktiviteter på Tuben, som ständigt utökas med nya aktiviteter. Antalet män som deltar i de olika aktiviteterna ökar något, även om kvinnorna är betydligt fler. Personalen för en kontinuerlig dialog med besökarna för att hitta nya vägar att nå ut också till äldre män i stadsdelsområdet.

Demensprojektet inom biståndsenheten som handlar om att utveckla bemötandet av personer med demens och kognitiv svikt och som påbörjades 2015 fortgår fram till 31 december. En kompetensutvecklingsplan för hösten har tagits fram som även består av en repetition av det som gjorts tidigare för de som är nyanställda.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	 Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende				100 %		95 %	95 %	2016
	 Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)				100 %		95 %	95 %	2016
	 Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)				88 %		86 %	86 %	2016
	 Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)				79 %		85 %	85 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende				8,97		10	Max 10 personer	2016
  Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)				70 %		70 %	70 %	2016
  Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)				86 %		85 %	85 %	2016
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)				81 %		84 %	84 %	2016
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)				86 %		90 %	90 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden får i uppdrag, att utreda och i samarbete med stadsdelsnämnderna, Micasa AB och servicenämnden fastlägga en strategi för trygghetslarm i särskilt boende, inklusive ansvar för upphandling av dessa larm	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Brukare i Farsta får personcentrerad vård och omsorg

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personcentrerad stöd, service och omsorg innebär att i högre grad fokusera på de resurser varje person har och vad det innebär att vara människa och i behov av stöd. Personcentrerad vård och omsorg är ett internationellt accepterat begrepp, vars principer ska implementeras i Farstas verksamheter.

90 procent av brukare i särskilda boenden har dokumenterade riskbedömningar för fall, trycksår och undernäring. Andelen kunder som på grund av särskilda behov har en kontaktperson från den specialiserade hemtjänstgruppen ökar. Alla som vill bo kvar i ordinärt boende ska få tillräckligt stöd för att kunna göra det. Invånare är informerade om möjligheter till stöd och hjälp när man behöver det som äldre. Boende på vård- och omsorgsboende får individanpassad vård och omsorg och bibehåller sin hälsa och sina funktioner så länge som möjligt. Brukare i Farstas verksamheter i egen regi erbjuds en god personalkontinuitet.

[illegible]

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Hälso- och sjukvårdspersonal utvecklar arbetet med hälsoplaner	2016-01-01	2016-12-31	
 Kompetensutveckling kring enklare matlagning för personal inom hemtjänsten.	2016-01-01	2016-12-31	
 Möjligheter till miljöombyte och nya upplevelser vid utevistelse utökas	2016-01-01	2016-12-31	
 Projekt kring samverkan mellan hemtjänst och primärvård genomförs	2016-01-01	2016-12-31	
 Utbildning i teamarbetet mellan olika professioner genomförs.	2016-01-01	2016-12-31	
 Utbildningsinsatser kring personcentrerad vård och omsorg genomförs.	2016-01-01	2016-12-31	
 Utifrån utfallet på den indikator som mäter personalkontinuiteten i hemtjänsten, ses premisserna för schemalaggnings över.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Förebyggande insatser bidrar till att äldre kan vara friska och självständiga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förebyggande insatser i form av hälsofrämjande aktiviteter, kulturaktiviteter, utflykter, föreläsningar och annat kan främja de äldres fysiska och psykiska hälsa och motverka ensamhet och isolering. De kan därmed även bidra till att de äldre i större utsträckning kan bo kvar i ordinärt boende.

Förväntat resultat

Antalet besökare och deltagare ökar på de mötesplatser och aktiviteter som nämnden erbjuder. Farstas seniorer har möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal förebyggande aktiviteter som har genomförts för seniorer på Aktivitetshuset Tuben				300		300		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Möjligheterna att samnyttja lokaler med stadsdelsområdets föreningar undersöks.	2016-01-01	2016-12-31	
 Möjligheterna till fler öppna mötesplatser för seniorer i stadsdelsområdet undersöks	2016-01-01	2016-12-31	
 Nämnden erbjuder gratis broddar till alla ålderspensionärer över 75 år som beviljats insatser eller trygghetslarm	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

De medel för klimatinvesteringar som förvaltningen fått för att genomföra utbyte av vitvaror på förskolor, parklekar och gruppboenden har till övervägande del slutförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				100 %		90 %	fastställes 2015	2016
  Andel elbilar	0 %				6 %	6 %	14 %	Halvår 1 2016
  Köpt energi (GWh)						2,9 GWh	1 880 GWh	2016

Nämndmål:

Förvaltningen bidrar till en klimatneutral stad

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen effektiviserar energianvändningen och återvinner avfall.

Förväntat resultat

Energiförbrukningen minskar i förvaltningens lokaler. Fler verksamheter sorterar ut matavfall för biologisk behandling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Vid ombyggnationer och renoveringar ses möjligheten till bättre energival över	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

En del av tilldelade klimatinvesteringsmedel har använts till inköp av elcyklar. Tjugo elcyklar

har köpts in och fördelats ut till hemtjänsten, gruppboenden, boendestöd, förskolor och förvaltningskontoret. På grund av större intresse än förväntat och en hög användningsgrad köptes fler cyklar än först planerat, och de erbjuds som ett alternativ till bil för kortare resor. Under året kommer elektroniska körjournaler att köpas till förvaltningens samtliga bilar, vilket ger möjlighet att följa upp om bilanvändningen minskar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbilar i stadens bilflotta	94,12 %			100 %		94 %	100 %	Tertial 2 2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska medverka till att skapa fullvärdiga cykel- pendlingsstråk samt att med trafiknämnden utreda hur medel för investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel som ligger inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Transporter och leveranser inom Farsta stadsdelsnämnd sker med miljöklassade fordon och drivmedel

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens resor och transporter sker på ett hållbart sätt. Miljökrav ställs även på externa transporter och leveranser. Vid exempelvis flytt eller ombyggnation ska även frågan om transporternas miljöpåverkan beaktas. Stadens upphandling av cyklar och elcyklar ökar möjligheten till ett hållbart resande i tjänsten inom stadsdelsområdet. Förvaltningens bilar lever upp till miljökrakterna men vid utbyte av fordon bör det ses över om det kan vara ett alternativ att byta ut befintligt fordon mot en elbil.

Förväntat resultat

Resor och transporter görs i enlighet med förvaltningens resepolicy.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nämnden ställer tydliga miljökrav på både sina egna och externa transporter och leveranser. Vid exempelvis flytt eller ombyggnation ska även frågan om transporternas miljöpåverkan beaktas	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Under perioden har boende i stadsdelsområdet hört av sig om möjligheten att starta odlingar i sitt närområde. Det har hittills resulterat i ett brukaravtal om en mindre odling i Sköndal.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa goda möjligheter till stadsodling i Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska involveras i programmet för avfallshantering i stadens offentliga rum	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Fler stadsodlingar påbörjas i Farsta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom information och spridning av goda exempel uppmuntras anläggning av stadsodlingar i Farsta stadsdelsområde.

Förväntat resultat

Fler odlingar i stadsdelsområdet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal startade brukaravtal avseende stadsodling						2		2016
Analys Ett flertal personer har hört av sig och varit intresserade av att starta stadsodlingar. Förvaltningen har erbjudit hjälp i form av jord och pallkragar. En ny stadsodling har tillkommit under sommaren. Odlingssäsongen lider mot sitt slut varför det troligen inte kommer att starta någon ytterligare stadsodling i år.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Möjligheten till stadsodling samt goda och inspirerande exempel kommuniceras i stadsdelsområdet.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

● Uppfylls helt

Analys

Andelen inköpta ekologiska livsmedel har ökat kraftigt under året och ligger nu på 38%. Nämndens årsmål beräknas därför överträffas med god marginal. En orsak till den starkt positiva utvecklingen är användandet av inköpsportalen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola						100 %	50 %	2016
● Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB)						0 %	40 %	2016
● Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.						28 %	35 %	2016

Nämndmål:

Förskolan är kemikaliesmart

● Uppfylls helt

Beskrivning

Alla förskolor inventerar sin miljö och rensar ut material och leksaker som inte uppfyller dagens miljökrav i stadens Vägledning för en kemikaliesmart förskola. Personalen får ökad kompetens om vad som krävs för att uppnå målet en kemikaliesmart förskola.

Förväntat resultat

Samtliga förskolor har genomfört föreslagna åtgärder i stadens Vägledning för en kemikaliesmart förskola, handlingsplanen nivå 1.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Skadliga material i förskolan byts ut mot bättre alternativ	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Nämndens verksamheter bedrivs i sund inomhusmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inomhusmiljön i nämndens verksamhetslokaler ska vara sund. Det innebär till exempel att en god luft-, ljud- och ljusmiljö säkerställs så att brukare och anställda i nämndens verksamheter erbjuds en hälsosam miljö anpassad för verksamheten.

Förväntat resultat

En inventering av nämndens lokaler inklusive första statusbedömning av inomhusmiljön genomförs. Statusbedömningen ska på ett generellt plan värdera lokalens miljö, samt uppmärksamma om uppenbara behov av åtgärder finns.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen inventerar verksamhetslokalerna och gör en första bedömning av inomhusmiljöns status	2016-05-03	2016-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Farsta utvecklings- och näringslivsråd har haft fyra möten under perioden. Fokusfrågor har varit Larsboda företagsområde utveckling till livsmedelscentrum, avvecklingen av Telias verksamhet samt stöd till lokala företagsnätverk och företagargorganisationer.

Rådet genomförde ett studiebesök på Telia i juni.

Rådet har även träffat företrädare för stiftelsen Stora Sköndal gällande exploateringen av stiftelsens mark och planering av nya bostäder.

Förvaltningen har i samverkan med fastighetsägare, handlarföreningar och kulturverksamheter genomfört Hökarängens dag den 28 maj och Farsta kulturfestival den 6–8 juni.

Förvaltningen har gemensamt med Stockholm Business region (SBR) arbetat fram en modell för hur stadsdelsförvaltningar och stadens fackförvaltningar och bolag ska samordna sina kontakter, informationsarbete och service gentemot stadens företag och företagargorganisationer.

Nämndmål:

Det är lätt för lokala företag att få information och relevant stöd från förvaltningen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med Stockholm Business Region och lokala företagargorganisationer för att utveckla information och service till lokala företag. Fokusområden är att följa utvecklingen av företagsetableringar och arbetsplatser inom ramen för Tyngdpunkt Farsta, samt etableringen av livsmedelsverksamheter i Larsboda industriområde.

Förväntat resultat

De företag som varit i kontakt med förvaltningen är nöjda med den service de fått.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Företagslotsen söker aktivt upp företagargorganisationer.	2016-01-01	2016-12-31	
 Förvaltningen medverkar i lokala evenemang som Hökarängens dag, Fagersjödagen och Farsta kulturfestival 2016.	2016-01-01	2016-05-28	
 Förvaltningen samverkar med Stockholm Business region (SBR) gällande att vidareutveckla en lokal företagslotsfunktion.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Analys

För att främja egen försörjning och ett självständigt liv använder sig förvaltningen av särskilda bedömningsinstrument som ligger till grund för djupanalyser där man kartlägger de behov som aktuella barn och vuxna har, för att på så sätt kunna erbjuda adekvata insatser som bidrar till att den vuxna ska kunna gå ut i egen försörjning. Ett nära samarbete med Jobbtorget bidrar till att fler personer kommer fortare ut i egen försörjning. Det framgår tydligt i genomförandeplaner eller annan dokumentation hur barn och ungdomar påverkats av det stöd, service eller omsorg som de har beviljats.

Farsta har under perioden erbjudit 9 platser för kommunala visstidsanställningar, varav 7 platser tillsatts. De personer som fått kommunala visstidsanställningar har gått ut i dessa jobb direkt utan föreliggande praktik, varför antalet genomförda praktiktillfällen under perioden är lägre än planerat. Anställningarna har prioriterats framför praktik, men under hösten beräknas även praktiktillfällen kunna genomföras. Bedömningen är att satsningarna på att anordna visstidsanställningar har bidragit till att antalet hushåll med försörjningsstöd inte ökat.

Förvaltningen tog i år emot 982 ansökningar om sommarjobb, och av de 645 ungdomar som erbjöds arbete har 552 ungdomar arbetat. Fördelningen mellan pojkar och flickor har varit jämn. Förskoleverksamheten tog emot 52 feriearbetare och äldreomsorgen och verksamheten omsorg om personer med funktionshinder (egenregi, entreprenad och privata företag) 39 feriearbetare. Fritidsverksamheten hade 65 ungdomar som arbetade i parklekarna, kyrkcafé och med Sportscamp. 60 ungdomar arbetade med Vackra Farsta. 25 ungdomar deltog i arbetet att iordningställa en mosaikvägg i Fagersjö.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,9 %	2,1 %	2,2 %	2 %	2,2 %	2,2 %	1,9 %	Tertial 2 2016
● Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,44 %	1,48 %	1,39 %	1,42 %	1,7 %	1,7 %	1,2 %	Tertial 2 2016
● Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	17 st	7 st	10 st		17 st	15 st	750	Tertial 2 2016
● Antal praktiktillfällen som genomförs	0 st	0 st	0 st	2 st	4 st	4 st	500 st	Tertial 2 2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	645					600 st	10 000 st	2016
  Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	8				8	8 st	800 st	Tertial 2 2016
   Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	552 st	245 st	258 st	588 st		600 st	8000 st	2016
Analys 645 ungdomar har erbjudits plats. 552 sommarjobb har registrerats som genomförda, men fler kommer att tillkomma.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region, inom ramen för samarbetet med Start-up Stockholm, samt stadsdelsnämnderna utveckla möjligheten för unga stockholmare att driva sommarlovsföretag inom ramen för feriejobb.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och insatser för att stödja Jobbtorgsaspiranter med psykosocial problematik. Under året skall ett centrum för särskilt stöd inrättas.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska utöka den uppsökande verksamheten riktad till arbetslösa unga upp till 29 år i samråd med stadsdelsnämnderna samt övriga berörda nämnder, bolag och externa aktörer. En utredning och ett handlingsprogram för att bryta ungas utanförskap i Stockholm ska tas fram i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden och övriga berörda nämnder	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Farstas invånare är självförsörjande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden stödjer och förbättrar förutsättningarna för invånarna att försörja sig själva. Ett strukturerat socialt arbete med de som är i behov av försörjningsstöd och ett nära samarbete med Jobbtorget gör att fler personer kommer fortare ut i egen försörjning. De feriearbeten som förvaltningen erbjuder stödjer ungdomars förutsättningar i framtida förvärvsarbete.

Förväntat resultat

Antalet personer i behov av försörjningsstöd ska minska
Antalet ungdomar som erbjuds ferie-/praktikarbete ska öka.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

● Uppfylls helt

Analys

Prognosen för året är ett underskott om 2,4 mnkr före resultatöverföringar och en budget i balans efter resultatöverföringar. Det största underskottet återfinns liksom tidigare år inom äldreomsorgen, men även individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott om 2,0 mnkr avseende socialpsykiatri. Den kommunala utföraren av hemtjänst redovisade ett underskott om 8,3 mnkr 2015, och enhetens ekonomiska problem fortsätter även 2016 med ett prognostiserat underskott om 7,0 mnkr. Detta är en förbättring från tidigare prognoser då underskottet såg ut att bli 9,0 mnkr. Under året kommer större förändringar att ske av verksamheten på Edö vilket kommer att medföra ökade kostnader för överkapacitet och tomgångshyror. Prognosen förutsätter att nämnden beviljas bidrag för den merkostnad omstruktureringen av Edö medför. Överskott redovisas främst inom central administration, förskola och fritid.

Under året har prognosen förbättrats på grund av preliminära uppgifter om höjd ersättning från Migrationsverket för de kostnader förvaltningen har i samband med flyktingmottagande. Det gäller främst kostnader för placeringar av ensamkommande flyktingbarn, men även andra kostnader som uppkommer på grund av flyktingmottagande.

Exempel på åtgärder för budgethållning som genomförts under året är granskning av äldrebeställarens beslut med hjälp av en extern konsult och en aktiv uppföljning och eventuell omprövning av tidigare beslut för att säkerställa att insatserna motsvarar det faktiska behovet. Den kommunala hemtjänstutföraren effektiviserar personalplaneringen för att uppnå ökad utförandegrad och därmed vara en ökad tid hos pensionärerna. Externa placeringar av barn och unga försöker undvikas och förkortas i tid genom ökat familjestöd.

Förvaltningens centrala reserv är budgeterad under posten Övrig verksamhet. Reserven är avsatt för att under året täcka eventuella underskott inom andra verksamheter. I samband med bokslut 2016 kommer reserven att fördelas till verksamheterna så att eventuella över- och underskott återfinns där de uppkommit. I prognosen för tertiäl 1 beräknas hela reserven användas för att täcka underskott i verksamheterna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100,95 %		100 %	100 %	Tertiäl 2 2016
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,2 %			100,9 %		100 %	100 %	Tertiäl 2 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			-1 %		+/-0 %	+/- 1 %	2016

Nämndmål:

Nämndens verksamheter ryms inom tilldelad budget.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnderna ska rymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Eventuella kostnadsökningar finansieras genom omprioriteringar inom nämndens budget.

Förväntat resultat

Prognossäkerheten är hög och förvaltningen uppvisar en budget i balans.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Den ekonomiska månadsrapporten ska utvecklas	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Nämndens verksamheter ska jämställdhetsintegreras, vilket förutsätter relevant och aktuell kunskap om hur kön som dimension påverkar resursfördelning, bedömningar och resultat i verksamheterna. Det innebär att inom nämndens verksamheter genom könsuppdelad statistik belysa om beslut fattas på jämställda grunder och om enhetsmålen uppfylls med likvärdiga resultat för båda könen. Där skillnader upptäcks ska analys göras för att förstå om skillnaderna är rimliga eller om det finns förutfattade meningar, om behov hos de olika könen, som påverkar resultatet.

Förvaltningsledningen har därför prioriterat frågeställningar för insamling av statistik uppdelad på kön från alla verksamhetsområden och en översikt av lämpliga metoder för jämställdhetsanalys i verksamheterna har gjorts. En föreläsning om jämställdhetsintegrering har genomförts för alla chefer, biträdande chefer och utvecklingsstrategiska nyckelpersoner. Ett underlag för jämställdhetsintegrering i verksamheterna har tagits fram, med olika strategier för hur jämställdhetsanalys kan genomföras i processutvecklingsarbetet. Riktade utbildningar kring jämställdhetsteori och metoder för utvecklings- och förändringsarbete planeras för att ge verktyg för analys av verksamhetsprocesserna och för att chefer och medarbetare ska erbjudas stöd i metodfrågor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att syliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Ojämställdheter inom Farsta stadsdelsnämnd identifieras och åtgärdas

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att kunna jämställdhetsintegrera verksamheterna måste först en analys göras av kunskapsläget, nämndens tillgång till och rådighet över såväl data som åtgärder. En sådan analys är också en förutsättning för att på ett konstruktivt sätt kunna samverka med övriga nämnder i frågan.

Förväntat resultat

Områden för jämställdhetsanalys identifieras som grund för hur relevanta åtgärder kan

prioriteras och vidtas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Det systematiska arbetsmiljöarbetet förbättras genom bland annat resultatet från medarbetarenkäten och genom implementering av stadens nya arbetsmiljöverktyg. Ett material för att stödja verksamheterna i arbetet har utarbetats och alla enheter kommer få en genomgång av materialet.

En planering för enheternas arbetsplatsträffar har utarbetats där det framgår vilka områden alla verksamheter ska arbeta med. Den nya personalpolicyn kommer att implementeras på enhetsnivå för att skapa delaktighet och inflytande. I samband med implementeringen tas en medarbetarprofil fram.

Sjukfrånvaron visar en fortsatt ökning och ligger nu på 7,7 procent. De åtgärder som vidtagits fortsätter och bedöms få effekt på längre sikt, men prognosen för 2016 är dock att målet på 7,2 procent inte kommer att kunna nås. För att sänka sjukfrånvaron samt utveckla det hälsofrämjande arbetet sker ett aktivt rehabiliteringsarbete med individuella handlingsplaner för alla långtidssjuka, och även vid upprepade korttidsfrånvaro. Vidare arbetar förvaltningen med hälsoplaner på gruppnivå där alla enheter beskriver vilka satsningar och åtgärder de ska arbeta med under året. Uppföljning sker månadsvis på organisations-, grupp och individnivå. Förvaltningen har ett friskvårdsprogram med olika aktiviteter som till exempel gymnastik. Under våren har chefer och fackliga företrädare utbildats i den nya föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö i syfte att utveckla det psykosociala arbetet.

Arbetet med att minska personalomsättningen bland socialsekreterare och biståndshandläggare pågår. Arbetsförhållandena för de båda personalgrupperna har undersökts och handlingsplaner vid de olika enheterna har upprättats och genomförande av åtgärder har påbörjats. Flera av åtgärderna är hämtade från socialförvaltningens handlingsplan, ytterligare åtgärder planeras och ska genomföras. Några exempel på åtgärder är att utvalda enheter har fått särskilt stöd när det gäller rekrytering av personal, introduktionen av nyanställda har setts över, det administrativa stödet har förstärkts vid några enheter, personalgrupper har utökats och användarsupporten när det gäller dokumentationssystemen har utökats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapande-index				79		80	83	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats				88 %		100 %	100 %	2016
  Index Bra arbetsgivare							fastställt 2016	2016
  Index Psykosocial arbetsmiljö							fastställt 2016	2016
  Sjukfrånvaro	7,7 %	2,2 %	8,3 %	7,4 %	7,7 %	7,2 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2016
Analys Målet för sjukfrånvaron kommer inte kunna nås trots det hälsofrämjande arbete som genomförs. Nya arbetssätt och metoder måste prövas för att på sikt minska sjukfrånvaron.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,57 %	2,16 %	2,65 %	2,52 %	2,5 %	2,4 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2016
Analys Målet för korttidsfrånvaron blir svårt att trots att en liten minskning har skett från tertialrapport 1 från 2,6% till 2,57%. Arbetet med fokus på korttidsfrånvaron fortsätter.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska sträva efter hög personalkontinuitet i beviljade hemtjänstinsatser	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Medarbetarna har adekvat kompetens.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kompetensförsörjning är en strategisk fråga som innebär att attrahera, rekrytera och utveckla medarbetare. De största behoven finns inom förskolan men även socialsekreterare, biståndshandläggare och sjuksköterskor är och bedöms förbli svårrekryterade grupper.

Förväntat resultat

Inom äldreomsorgen genomförs utbildningar inom psykisk ohälsa, missbruk och våld i nära relationer. Socialsekreterarnas arbetsförhållanden är stabila och personalomsättningen i de olika arbetsgrupperna minskar. Medarbetare i förskola erbjuds att gå erfarenhetsbaserad utbildning till barnskötare och förskollärare.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel omvårdnads-personal inom äldreomsorgen, egen regi, som har adekvat grundutbildning, motsvarande vårdbiträde eller undersköterska.				94 %		90 %		2016

Nämndmål:

Medarbetarna har en hög frisknärvaro.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Det hälsofrämjande arbetet drivs framåt genom ett aktivt arbete vid sjukfrånvaro och ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetet utvecklas och aktiviteter utvärderas. Uppföljningar sker på organisations- grupp och individnivå. Särskilt fokus läggs på att arbeta med korttidsfrånvaron.

Förväntat resultat

Andelen sjukskrivna minskar.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Alla enheter arbetar med hälsoplaner med särskilt fokus på arbetet med friskfaktorer.	2016-01-01	2016-03-31	
	Den ekonomiska månadsrapporten ska utvecklas	2016-01-01	2016-12-31	
	Korttidsfrånvaron följs och diskussioner förs med alla enheter om åtgärder för att minska frånvaron	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Medarbetarna är delaktiga i verksamhetsutvecklingen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samverkansavtalet är grunden för de fackliga organisationerna och medarbetarnas delaktighet, inflytande och utveckling. Medarbetarna ska medverka i framtagandet av åtagande och vara delaktiga i att ta fram arbetsätt samt i uppföljningen av verksamheten. En medarbetarprofil tas fram med personalpolicyn som utgångspunkt.

Förväntat resultat

Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar. Fler uppger i medarbetarenkäten att dialogen med närmaste chef gör att man förstår hur man kan bidra till måluppfyllelse och resultat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En medarbetarprofil utarbetas	2016-01-01	2016-12-31	
 Medarbetarnas delaktighet i åtaganden och arbetsätt följs upp i dialogmöten	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Medarbetarnas arbetsmiljö främjar likabehandling och mångfald

 Uppfylls helt

Beskrivning

Det systematiska arbetsmiljöarbetet förbättras genom bland annat resultatet från medarbetarenkäten och genom implementering av stadens nya arbetsmiljöverktyg. Arbetet sker i samverkan med de fackliga organisationerna.

Förväntat resultat

Jämställdhet och mångfald och frihet från diskriminering präglar förvaltningens arbetsplatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas.	2016-01-01	2016-12-31	
 Kränkande särbehandling och jämställdhet- och mångfaldsplanen tas upp på APT.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Alla nämndens utförarenheter inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri deltar i projekt DigIT, finansierat av Europeiska Socialfonden. Projektet syftar till att höja kompetensen hos medarbetare inom området digital teknik. Bland annat har alla medarbetare diskuterat jämställdhet och likaberättigande kopplat till teknikutveckling i en av projektets workshopar. Resultaten ingår i underlaget för det urval av utbildningar som ska erbjudas medarbetare under hösten.

Nämndens utförarenhet inom socialpsykiatri genomför ett projekt med särskilda MUST-medel (Mutual Study Visits) för att bättre möta ensamkommande flyktingbarn med inriktning HBTQ. I projektet har enhetens boendestöd besökt ett boende för ensamkommande flyktingbarn i Uppsala. Enheten har också besökt RFSL för att öka kompetensen kring HBTQ-frågor i bemötandet av ensamkommande barn. Målsättningen är att på sikt bilda ett regnbågsteam inom boendestödsenheten för traumatiserade ensamkommande barn.

Förskolan är ett verksamhetsområde vars värdegrund, läroplan och mål utgår på ett konkret sätt från barnkonventionen och deklarationen om de mänskliga rättigheterna. Farstas förskolor har en gemensam, övergripande likabehandlingsplan som alla förskolor arbetar med för att uppnå en likvärdig förskola. En särskild fråga som man arbetat med under året är dels det språkprogram som beskrivs under mål 1.1, då språket kan ses som en förutsättning för gemenskap, delaktighet och rätten till en utbildning där barnet kan utveckla sin personlighet.

Förvaltningen har erbjudit en veckas riktad fritidsverksamhet för ungdomar med funktionsnedsättning som behöver särskilt stöd, i samverkan med EÅV och Södermalms stadsdelsförvaltningar. Många av de deltagande ungdomarna är besökare på fritidsgården Morris. För de deltagande ungdomarna, som i många fall har svårt med sociala kontakter, är det mycket värdefullt att det ges möjlighet till en veckas umgänge med olika aktiviteter. Även det arbete som påbörjats inom förskolan med att utveckla bemötande och information till asyslsökande familjer är ett sätt att bidra till att säkerställa allas lika rättigheter och delaktighet oavsett ursprung och förutsättningar.

Under sommaren bedrevs också särskild fritidsverksamhet för ensamkommande ungdomar i Fagersjö parklek. Språkkunniga fritidsledare hade till uppgift att ordna aktiviteter för målgruppen med ett integrerande syfte. Både ensamkommande och andra ungdomar deltog i verksamheten, vilket bidrog till att nya kontaktytor skapades.

För att säkerställa att diskriminering inte ska förekomma utifrån kön, har arbetet med jämställdhetsintegrering påbörjats i förvaltningen, vilket beskrivs närmare under mål 4.1.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering	93 %						Öka	2016
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering							Öka	2016
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering							Öka	2016
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	95 %					95	Öka	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Fritidsledare ska erbjudas kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31	
  Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktingmottagandet.	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och Micasa AB göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende och intressentboende med olika typer av språklig och/eller kulturell inriktning samt hbtq-inriktning	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla hbtq-kompetensen inom skolan och förskolan i samråd med kommunstyrelsens kansli för mänskliga rättigheter samt stadsdelsnämnderna.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är inkluderande och de arbetssätt som används främjar likabehandling

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska känna sig respektfullt bemötta. Diskriminering ska inte förekomma och de arbetssätt och metoder som används ska inte utestänga eller osynliggöra personer med en bakgrund, identitet eller funktionsvariation som avviker från normen.

Förväntat resultat

Ingen upplever sig diskriminerad i kontakten med nämndens verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel som upplever att de blivit bra bemötta vid utredning och biståndsbedömning inom individ- och familjeomsorg och funktionsnedsättning.				78		85 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet med workshops för utveckling av bemötande fortsätter och fördjupas	2016-01-01	2016-12-31	
 Föreläsningar i mänskliga rättigheter genomförs för medarbetare.	2016-01-01	2016-12-31	
 Gemensam föreläsning om personcentrerad omsorg, stöd och service genomförs	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

För att barns rättigheter ska respekteras måste deras perspektiv synliggöras, och förvaltningen har under perioden prioriterat arbetet med att dokumentera barnkonsekvensanalyser särskilt vid myndighetsbeslut gällande el- och hyresskulder för barnfamiljer. Dessa analyser kommer att utvecklas för att säkra barns rättigheter utifrån barnkonventionens intentioner.

Förvaltningen har deltagit i stadens arbetsgrupp för barnkonsekvensanalys, och sedan utifrån detta genomfört övningar för medarbetare. Rutiner för barnkonsekvensanalys har även arbetats in i styrdokumentet för försörjningsstöd.

För att tillgodose alla barns rätt till delaktighet, utbildning, kulturupplevelser och fritid har förvaltningen erbjudit och genomfört aktiviteter som inkluderat asylsökande barn från stadsdelsområdet. I årets Sportscamp deltog ett 40-tal flyktbarn och i förskolan pågår ett arbete där förvaltningens specialpedagog och förskolepsykolog utvecklar ett underlag för att bättre möta barnen från asylsökande familjer utifrån de unika behov som uppstår när en familj levt på flykt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska skapa fler träffpunkter för unga. Särskilt fokus ska riktas mot flickor och hbtq-personer	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Barnperspektivet beaktas i beslut och utformning av insatser och service

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barnperspektivet och barnets rätt ska belysas i beslut och bedömningar som berör barn och ungdomar, och deras livssituationer och villkor ska uppmärksammas. Barn och ungdomar deltar aktivt i utredningar och uppföljning av insatser och kan utifrån mognadsgrad påverka. Deras åsikter och synpunkter ska tas tillvara och mötas med förståelse och respekt.

Vårdnadshavares kunskap om sina barns behov är en viktig del i underlaget för utformningen av verksamheterna för barn.

Förväntat resultat

Det framgår tydligt i genomförandeplaner eller annan dokumentation hur barn och ungdomar påverkat den stöd, service eller omsorg de beviljas.

Barn och ungdomar är delaktiga i planeringen av fritidsverksamhetens aktiviteter.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel besökare på öppna förskolan som tycker att de kan påverka verksamhetens innehåll.				80,95 %		75 %		2016
	Andel besökare som tycker att de kan påverka parklekens aktiviteter.	68,33 %			95,48 %		75 %		2016
Analys Det lägre utfallet jämfört med 2015 beror främst på en restriktivare bedömning av vilka svarsalternativ som räknas som "nöjda" i sammanställningen.									
	Andel besökare som tycker att de kan vara med och påverka fritidsgårdens aktiviteter.	84,25 %			87,63 %		75 %		2016
	Andelen nöjda vårdnadshavare med hur förskolan samverkar med hemmet.	79,05 %			82,22 %		82 %		2016
Analys Resultatet är en försämring med tre procentenheter jämfört med år 2015. Resultatet är en indexberäkning på fem frågor vars resultat har sjunkit rakt över. Det finns ingen tydlig förklaring till denna försämring för alla förskolenheter gör olika insatser för att förbättra samverkan med vårdnadshavarna - Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs, 69%nöjda (2015 72%) - Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten, 72% nöjda (2015 77%) - Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten, 82% nöjda (2015 85%) - Jag fått information om förskolans mål och arbetssätt, 81% nöjda (2015 85%) - Jag upplever att personalen på förskolan bemöter mig på ett respektfullt sätt, 90% nöjda (2015 91%).									

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I varje enskilt ärende där barn är aktuella ska en konsekvensanalys för barnets situation och behov göras.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Relationsvårdsteamet har förstärkts personalmässigt med ytterligare en socialsekreterartjänst. För att öka kompetensen hos förvaltningens arbetsgrupp för våld i nära relationer inom utförarverksamheter har en föreläsning om våld genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				120 st		140 st	tas fram av nämnden	2016

Nämndmål:

Personer som utsätts för våld i nära relationer upptäcks och får adekvat stöd

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personer som utsätts för våld i nära relationer ska få stöd så att våldet kan upphöra. Det innebär att metoder och rutiner för att upptäcka och stödja våldsutsatta utvecklas, liksom samverkan mellan olika kompetenser.

Förväntat resultat

Våldsutsatta får skydd och hjälp såväl kortsiktigt som långsiktigt. Våldsutövare får möjlighet att förändra sitt beteende.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En arbetsgrupp mot våld i nära relationer tar initiativ till en fördjupad dialog med polisen och landstinget.	2015-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Stadens tillgänglighetsprogram, En stad för alla, innebär ett uppdrag för nämnden att genomföra aktiviteter för bättre tillgänglighet inom alla programmets målområden.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet fortsätter att arbeta med tillgängligheten inom Farsta centrum och diskuterar eventuella åtgärder som är enkelt avhjälpta för att ta bort tillgänglighetsbrister inom centrum. Rådet för funktionshinderfrågor har bland annat varit ute i stadsdelsområdet och inventerat ledstänger som behöver bytas och eller sättas upp samt att de även i centrum påverkat till att det blivit bättre skyltning.

I nämndens gruppbofästäder genomförs individanpassade aktiviteter enligt verksamhetsplanen. Det innebär bland annat att brukare som själva inte kan kommunicera sina önskemål fått prova på helt nya aktiviteter.

Som exempel kan nämnas hyresgäster med grav funktionsnedsättning och autism som gjort en gemensam utflykt till stranden under sommaren. Andra hyresgäster i nämndens gruppbofästäder har provat tunnelbana som ett alternativ till färdtjänst vid utflykter. Personalen har också följt med hyresgäster till restauranger och caféer.

Verksamheterna har infört digitala verktyg för ökad delaktighet och självständighet för den enskilde. I två av nämndens gruppbofästäder använder hyresgästerna surfplattor som hjälpmedel för att få en översikt över den egna planeringen och ett stöd för sin kommunikation.

Medarbetarnas kunskaper är kartlagda och under hösten kommer de som behöver, att erbjudas kompetensutveckling på området.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				85 %		88 %	88%	2016
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				69 %		76 %	76 %	2016
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inre- och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsneds.)				66 %		80 %	tas fram av nämnden	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner						80	Faststälts 2016	2016
  Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				89 %		90 %	tas fram av nämnden	2016
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				87 %		90 %	90 %	2016
  Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		89 %	89 %	2016
  Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				80 %		89 %	89 %	2016
  Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				81 %		89 %	89 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälptra hinder	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldre- och socialnämnden göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning får personcentrerad service, stöd och omsorg

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personcentrerad stöd, service och omsorg innebär att i högre grad fokusera på de resurser varje person har och vad det innebär att vara människa och i behov av stöd. Personcentrerad vård och omsorg är ett internationellt accepterat begrepp, vars principer ska implementeras i Farstas verksamheter.

Förväntat resultat

Andel nöjda brukare ökar. Fler brukare upplever sig vara trygga. Brukare erbjuds möjligheter till nya upplevelser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Boende i gruppboendestads erbjuds minst en ny aktivitet som brukaren inte gjort tidigare under året	2016-01-01	2016-12-31	
 Brukarinspirerade föreläsningar genomförs för att öka insikten om upplevelsen av funktionsnedsättning och hur hinder man undanröjas bättre	2016-01-01	2016-12-31	
 Inventera möjligheter till projektmedel för att utveckla/införa välfärdsteknologi .	2016-01-01	2016-12-31	
 Ta fram arbetsmaterial som är ett stöd i att på ett strukturerat sätt fånga resurser och styrkor hos den enskilde	2016-01-01	2016-12-31	
 Utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser genomförs för att skapa gemensamma arbetssätt för personcentrerad omsorg	2016-01-01	2016-12-31	
 Utveckla samarbetet med myndigheten för delaktighet (MFD)	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Under perioden har medborgarbudget genomförts i Fagersjö och 227 personer deltog i omröstningen. Ett antal aktiviteter röstades fram, som tillsammans bildar ett verksamhetsprogram för hösten. Mötesplatsen färdigställdes och öppnades under en invigningsceremoni i samband med Fagersjödagen. Då öppnades även ett litet bibliotek på mötesplatsen. Representanter från nämnd och förvaltning deltog.

Förvaltningen har också från en lokal i Fagersjö bedrivit samhällsvägledning och dialog med

medborgarna kring samhällsutveckling.

Förvaltningens anhörigstöd har under året genomfört betydligt fler stödsamtal med anhöriga, jämfört med föregående år. Hela ökningen förklaras av att anhörigstödet arbetat aktivt med nya målgrupper utanför gruppen äldre. Det är också fler yngre som söker samtalsstöd. Medarbetare i förvaltningens utförarverksamheter har påbörjat den webbaserade utbildningen om anhörigstöd som beslutades om i nämndens verksamhetsplan.

Brukare får inflytande över hur insatserna utförs genom sin genomförandeplan.

Förvaltningens utförarverksamheter genomför aktiviteter för att förbättra genomförandeplanens kvalitet. Färsta hemtjänst avsätter medarbetare i båda sina lokaler som leder arbetet med att uppdatera och förbättra alla genomförandeplaner. Inom området funktionsnedsättning har alla medarbetare fått en halvdags utbildning i social dokumentation.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare med boendestöd som anser att de har inflytande över det stöd de får av sina boendestödjare.						83 %	fastställs 2016	2016
  Andel brukare på stadens gruppboenden som anser att de har inflytande över det stöd de får.						70 %	fastställs 2016	2016
  Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten	72,28 %					80 %	82%	2016
Analys Andel nöjda föräldrar med möjligheten till inflytande i verksamheten har sjunkit med fem procentenheter jämfört med 2015. Det finns inget tydlig förklaring till denna försämring för alla förskolenheter gör flera olika insatser för att vårdnadshavarna ska ges möjlighet att kunna påverka verksamheten innehåll.								
  Andel äldre med hemtjänst som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras						85 %	86%	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna initiera en satsning för att stärka ungas organisering och öka kunskaperna om mänskliga rättigheter.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur det civila samhället kan stärkas, med särskilt fokus på ytterstaden och kvinnors organisering, samt bidra till att förutsättningar skapas för att det civila samhället kan göras delaktigt i stadens utveckling, i enlighet med det arbete som pågår inom ramen för den sociala hållbarhetskommisionen	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utarbeta lokala utvecklingsprogram i samverkan med invånare och i samarbete med stadens övriga nämnder och styrelser	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Anhöriga till långvarigt sjuka, äldre eller personer med funktionsnedsättning får adekvat och kompetent stöd.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Anhörigstöd riktar sig till personer som vårdar eller stödjer en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller har en funktionsnedsättning. Syftet med anhörigstödet är att den som vårdar eller stödjer en närstående ska ha en bra livssituation och en god fysisk och psykisk hälsa. Anhörigstöd erbjuds i äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorgen. Stödet utgår ifrån Stockholms stads program för stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Anhöriga till långvarigt sjuka, äldre och personer med funktionsnedsättning är nöjda med stödet och upplever att de får hjälp och avlastning. Personalen uppmärksammar anhörigas behov av stöd och erbjuder stöd. Personalens kompetens inom anhörigstöd ökar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel berörda medarbetare som genomfört webbutbildning kring anhörigstöd						75 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Webbutbildning om anhörigstöd genomförs i alla berörda verksamheter	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Invånarna kan påverka nämndens verksamhet

● Uppfylls helt

Beskrivning

Under 2016 kommunicerar förvaltningen aktivt och regelbundet kring olika möjligheter för delaktighet. Medborgarförslag och rådets perspektiv ska kunna påverka nämndens beslut och verksamheter.

Förväntat resultat

Invånare vet hur de kan påverka och delta i den demokratiska processen. Medborgarförslag och rådets perspektiv tas tillvara.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Antal genomförda medborgarforum						5		2016
●	Antal inlämnade medborgarförslag						20		2016

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Bedriva försöksverksamhet i Fagersjö och noga följa hur lärdomar av utfallet kan användas för att utveckla demokratin.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Behovet av kontaktytor med förtroendevalda, rådsrepresentanter och förvaltningen ses över	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Farsta demokrätiråd sammankallas till minst sex möten 2016.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Fem medborgarforum genomförs i Farsta stadsdelsområde.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Stadens policy och vision om demokrati och mänskliga rättigheter kommuniceras via interna och externa insatser i nyhetsbrev, via webben, sociala medier, chefsforum och andra kanaler.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Upprätta ett lokalt utvecklingsprogram för Farsta stadsdelsområde	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Utveckla rutiner för hantering av medborgarförslag	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Personer som beviljas insatser från nämnden har möjlighet att påverka hur insatserna utformas och utförs.

● Uppfylls helt

Beskrivning

För att stöd- och omsorgsinsatser ska upplevas som tillgängliga, trygga och individanpassade

är det viktigt att som brukare själv påverka vilket stöd som ska ges och på vilket sätt. Brukares aktiva medverkan i utredning och insatser ger bättre resultat och ökad rättsäkerhet.

Förväntat resultat

Andelen brukare som uppger att de kan påverka insatsens utformning ökar. Det framgår tydligt i genomförandeplaner och/eller annan relevant dokumentation hur den enskilde påverkat hur beviljade insatser utformas och utförs. Boende i Farstas verksamheter inom egen regi har en godkänd och aktuell genomförandeplan inom två veckor efter påbörjad insats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel brukare i äldreomsorg, egen regi, som har godkända och aktuella genomförandeplaner två veckor efter påbörjad insats.				93,84 %		90 %		2016
● Andel inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning som i brukarundersökningar visar sig nöjda med inflytandet.				70		70 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Alla enheter inom äldreomsorgen, egen regi, implementerar en granskningsmodell för genomförandeplaner.	2016-01-01	2016-12-31	
● Strukturerad granskning av genomförandeplaner införs i omsorgsverksamheterna för personer med funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

● Uppfylls helt

Analys

Användningen av den nya inköpsmodulen har ökat sedan införandet hösten 2015 och under året kommer samtliga enheter att vara anslutna till inköpsmodulen. Detta innebär också att inköpen av ekologiska livsmedel ökar eftersom det är lättare att hitta ekologiska alternativ i inköpsmodulen. Förvaltningen har regelbundna workshops med superanvändare av inköpsmodulen där också representanter från staden centralt deltar. Ekonomifunktionen har förstärkt kompetensen inom inköpsmodulen. Serviceförvaltningen anlitas för genomförandet av upphandlingar vilket säkerställer att stadens riktlinjer för upphandling efterlevs.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	52 %				52 %	45 %	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2016

Nämndmål:

Socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbara alternativ prioriteras vid inköp av varor och tjänster

 Uppfylls helt

Beskrivning

Införandet av den elektroniska inköpsmodulen underlättar att fler inköp görs av godkända leverantör och att en större andel av livsmedelsinköpen avser ekologiska produkter. I förlängningen kan priserna bli förmånligare som en konsekvens av ökad avtalstrohet. Otillåtna direktupphandlingar av oseriösa leverantörer undviks om inköpsmodulen används.

Förväntat resultat

Andel elektroniska inköp ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Den ekonomiska månadsrapporten ska utvecklas	2016-01-01	2016-12-31	

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Uppföljning av driftbudget

Prognosen för året är ett underskott om 2,3 mnkr före resultatöverföringar och en budget i balans efter resultatöverföringar. Det största underskottet återfinns liksom tidigare år inom äldreomsorgen, men även individ- och familjeomsorgen prognostiserar underskott. Prognosen förutsätter att nämnden beviljas bidrag för merkostnader i samband med omstruktureringen av Edö äldreboende.

Budget 2016

(mnkr)	Nettobudget	Prognos	Budget-justering	Prestationsförändring	Omslutningsförändring	Avvikelse
Nämnd- och förvaltnings-administration	45,6	41,6				4,0
Individ- och familjeomsorg	171,9	173,9			18,0	-2,0
- varav socialpsykiatri	47,6	49,6				-2,0
Stadsmiljöverksamhet	18,9	21,4	2,5			0,0
- varav avskrivningar och intern ränta	7,5	10,0	2,5			0,0
Förskoleverksamhet	308,0	291,1		-17,0		-0,1
Äldreomsorg	578,2	596,4				-18,2
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	243,1	264,4		22,3		1,0
Fritid och kultur	30,8	28,8				2,0
Arbetsmarknads-åtgärder	13,3	12,8				0,5
Ekonomiskt bistånd	97,8	97,8				0,0
Övrig verksamhet	10,5	0,0				10,5
Total drift	1 518,1	1 528,2	2,5	5,3	18,0	-2,3
Resultatenheternas överskott från 2015						13,4
Resultatenheternas överskott till 2017						-11,0
Totalt efter resultatöverföringar						0,0
Investeringar	23,3	23,3				0,0
- varav stadsmiljöverksamhet	17,3	17,3				0,0
- varav inventarier och maskiner	6,0	6,0				0,0

Den kommunala utföraren av hemtjänst redovisade ett underskott om 8,3 mnkr 2015, och enhetens ekonomiska problem fortsätter även 2016 med ett prognostiserat underskott om 7,0 mnkr. Detta är dock en förbättring från tidigare prognoser då underskottet för 2016 såg ut att bli 9,0 mnkr. Under året kommer större förändringar att ske av verksamheten på Edö äldreboende vilket kommer att medföra ökade kostnader för överkapacitet och tomgångshyror. Överskott redovisas främst inom central administration, förskola och fritid.

Under året har prognosen förbättrats på grund av preliminära uppgifter om höjd ersättning från Migrationsverket för de kostnader förvaltningen har i samband med flyktingmottagande. Det gäller främst kostnader för placeringar av ensamkommande flyktingbarn, men även andra kostnader som uppkommer på grund av flyktingmottagande.

Exempel på åtgärder för budgethållning som genomförts under året är granskning av äldrebeställarens beslut med hjälp av en extern konsult och en aktiv uppföljning och eventuell omprövning av tidigare beslut för att säkerställa att insatserna motsvarar det faktiska behovet. Den kommunala hemtjänstutföraren effektiviserar personalplaneringen för att uppnå ökad utförandegrad och därmed vara en ökad tid hos pensionärerna. Externa placeringar av barn och unga försöker undvikas och förkortas i tid genom ökat familjestöd.

Förvaltningens centrala reserv är budgeterad under posten Övrig verksamhet. Reserven är avsatt för att under året täcka eventuella underskott inom andra verksamheter. I samband med bokslut 2016 kommer reserven att fördelas till verksamheterna så att eventuella över- och underskott återfinns där de uppkommit. I prognosen för tertiäl 1 beräknas hela reserven användas för att täcka underskott i verksamheterna.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 4,0 mnkr.

Individ- och familjeomsorg

Verksamheten prognostiserar totalt ett underskott om 2,0 mnkr för 2016 vilket avser socialpsykiatri. Prognosen har under året förbättrats på grund av ökad utbetalning från Migrationsverket för flyktingmottagande.

Verksamhetens totala prognos exklusive ensamkommande barn pekar på ett underskott om - 8,9 mnkr. Kostnaderna för insatser inom barn och ungdom, socialpsykiatri och vuxna missbruk har under året varit något högre än budget. Institutionsplaceringarna inom barn och ungdom ökade kraftigt under 2015 men minskar nu.

Barn- och ungdomsinsatser, ensamkommande barn

Kostnaderna för ensamkommande barn beräknas som tidigare att täckas av bidrag från migrationsverket. Boendekostnader är till stor del återsökningsbara till faktisk kostnad och övriga kostnader som handläggning, startbidrag etc. täcks genom generella bidrag som barnschablon, generalschablon, utredningsbidrag etc.

Enligt preliminära uppgifter från Migrationsverket kommer nämnden att tilldelas medel för ensamkommande flyktingbarn under 2015 överstigande det belopp som förväntades i samband med bokslut 2015. Även kompensation för de ökade kostnader det innebär att det finns asylboenden inom stadsdelen kommer att betalas ut.

Ersättningen från Migrationsverket är en stor riskfaktor som får omfattande konsekvenser om den uteblir och förvaltningen följer mycket noga utvecklingen.

Barn- och ungdomsinsatser, utredning

Kostnader för öppenvårdsinsatser i egen regi och antal placeringar av barn och ungdomar i jour- och familjehem samt hem för vård och boende (HVB) har minskat men ligger fortsatt över planeringsnivån. Prognosen för 2016 för den delen är ett underskott om -4,0 mnkr.

Arbetet med att minska antalet placerade barn fortsätter, inom öppenvården inriktas familjebehandlingsinsatserna mot att möta och stödja familjer och ungdomar i kris. Ett specialteam har inrättats bland familjebehandlarna, som utifrån en särskild metod på ett strukturerat och aktivt sätt arbetar med att få till stånd en förändring av familjen och ungdomens situation. Kontakterna med de ungdomar som är placerade på så kallade SIS-institutioner, oftast låsta, har intensifierats för att få till en förändring av placeringen eller för att få en snabbare återgång till hemmiljön. I detta arbete sker ett nära samarbete mellan utredande socialsekreterare och familjebehandlare inom öppenvården. Samarbetet internt mellan barn och ungdomsenhet, försörjningsstödsenhet, vuxenenhet och LSS-enhet ses också över för att effektivisera samverkan och få en bättre helhetslösning för familjen och ungdomen och därmed en bättre fördelning av ansvaret vad gäller insatser och kostnader. Särskilt fokus finns på ungdomar runt 18 år där ansvarsgränserna mellan enheterna behöver ses över.

Vuxna

Verksamheten prognostiserar ett underskott om -2,5 mnkr. Underskottet avser insatser inom myndighetsutövningen vuxna missbruk.

Socialpsykiatri

Verksamhetens prognos är ett underskott om -2,0 mnkr avseende utförare av boendestöd, restaurangen på Edö servicehus och den nyinrättade boendeenheten. Stadsledningskontoret utreder ersättningsnivån till utförare inom socialpsykiatri då flertalet stadsdelsnämnder har ekonomiska problem inom den verksamheten. Förändrat ersättningssystem kommer att genomföras från första juli 2017.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

Förskoleverksamhet

Verksamhetens prognos är ett överskott om 0,2 mnkr. En orsak till detta är förändringar av antalet barn vilket bidrar till vakanshållning och restriktivt användande av sjukvikarier. Budgettilldelningen baseras på månadsvisa avläsningar av antalet inskrivna barn.

Nämndens tilldelade budget för förskoleverksamhet baseras på 2 369 barn för 2016. I den senaste avläsningen den 25 augusti var 2 098 barn inskrivna i Farstas kommunala förskolor och årets genomsnitt är nu 2 276 barn per månad. De senaste årens ökning av antalet inskrivna barn i kommunala förskolor har avstannat vilket till stor del beror på att antalet nyöppnade förskolor i privat regi i stadsdelsområdet har ökat.

För att behålla en jämn storlek på stadsdelens förskoleområden har området Centrala Farsta från och med den 1 juni 2016 delats i två områden. De två nya förskoleområdena är Centrala

Farsta och Fagersjö. Områdena Centrala Farsta och Fagersjö har tilldelats varsin förskolechef.

Äldreomsorg

Verksamhetens prognos är ett totalt underskott om 18,2 mnkr. Beställarens prognos är -6,0 mnkr. Hemtjänstenheten i egen regi prognostiserar ett underskott om 7,0 mnkr och övriga egna utförare ett samlat underskott om 10,5 mnkr.

Beställaren

Beställarens prognos är ett underskott om 6,0 mnkr. Antalet månadsplaceringar i heldygnsomsorg uppgick i augusti till 543 vilket är en ökning med 4 platser sedan april. I genomsnitt har antalet månadsplaceringar varit 529 vilket är 19 platser över planeringsnivån som är 510 platser. Enligt de befolkningsprognoser som ligger till grund för årets budgettilldelning ska antalet äldre med behov av insatser minska under 2016.

Planeringsnivån för hemtjänst i ordinärt boende är 34 280 timmar per månad och 4 140 timmar nattinsatser. Nivån för hemtjänst utförd i servicehus är 4 500 timmar. Utfall för augusti var 33 843 timmar hemtjänst i ordinärt boende, 3 891 timmar nattinsatser och 4 270 timmar hemtjänst på servicehus. Genomsnittligt utfall för perioden januari till augusti ligger något över planeringsnivån men prognosen är att antalet utförda timmar kommer att minska och närma sig planeringsnivån under året.

En översyn av biståndsenhetens bedömningar och beslut gällande hemtjänstinsatser har genomförts av extern konsult i syfte att säkerställa att de som beviljats hemtjänstinsats har den hemtjänst de har rätt till och behov av. Resultatet visar att det i huvudparten av ärendena som granskades finns en överensstämmelse mellan behov och beviljad hemtjänstinsats. I de ärenden där så inte var fallet görs omprövningar. I flera ärenden finns en socialpsykiatrisk problematik och där hemtjänstinsatsen ersatt psykiatriskt boendestöd. Denna form av insats kommer att granskas vidare för att se om hemtjänstinsatsen i större utsträckning behöver kombineras med boendestöd. Det kommer även att göras justeringar när det gäller handläggningsrutiner och beslutsunderlagens omfattning och innehåll samt stöd vid bedömningar i form av handledning och kollegiala ärendedragningar.

Egen regi verksamheter

Den kommunala utföraren av hemtjänst hade en utförandegrad på 92 % i augusti. Antalet pensionärer har minskat med 33 till 434 sedan december 2015. En åtgärdsplan finns och den följs upp. Det är dock svårt att få ekonomisk balans i verksamheten när antalet kunder minskar. Det viktigt är att personalens tid hos kund ökar. Det handlar både om rättsäkerhet gentemot kunden och att personalen är hos kunderna i större utsträckning under arbetstid. Gångtid och annan kringtid genererar inga intäkter till hemtjänstverksamheten

Arbetsmiljöverket har dömt ut toalettutrymmena på Edö vård och omsorgsboende och verksamheten i dess nuvarande form kan inte bedrivas vidare. Den omstrukturering som pågår på Edö vård- och omsorgsboende och servicehus genererar kostnader för tomgångshyror och minskade intäkter när boende flyttar. Enligt den senaste beräkningen uppgår förlorade intäkter och merkostnader till cirka 10 mnkr. Utflyttningstakten har gått snabbare än vad verksamheten räknade med. Enligt tidplanen ska huset vara tomt på boenden senast vid halvårskiftet 2017 men det kommer vara tomt vid redan vid årskiftet 2016/2017. Nämnden söker medel från kommunstyrelsen för kompensation för förlorade intäkter i samband med omstruktureringen. På grund av förändringarna av Edö föreslås att servicehuset avvecklas

som resultatenhet under 2016.

Äldreomsorgens utförare har haft kostnader för personal som omskolar sig till barnskötare under våren 2016. Från och med juni månad arbetar de i förskolans verksamheter.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr.

Bedömningskansliets genomför med sin avläsning av antalet ärenden i augusti. Avläsningen ligger tillsammans med den tidigare marsmätningen till grund för slutjustering av KF:s budget för verksamhetsområdet. Justeringen görs i samband tertialrapport 2. Enligt marsmätningen motsvarar prestationsökningen en ökad budget med cirka 4,7 mnkr.

Verksamhetens enda resultatenhet, Farsta gruppbofästäder, beräknar oförändrad föra över sin fond om 0,3 tkr till 2017. Den andra utförarenheten, enheten för Personligt stöd, prognostiserar ett överskott om 0,7 mnkr.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetens prognos är ett överskott om 2,0 mnkr, bland annat beroende på restriktivt användande av sjukvikarier.

Arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd

Arbetsmarknadsinsatser prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr och ekonomiskt bistånd en budget i balans. Genomsnittskostnaden för ekonomiskt bistånd till och med augusti är preliminärt 5,9 mnkr netto per månad vilket är något över den budgeterade kostnaden. Antalet hushåll med försörjningsstöd har minskat till i genomsnitt 669 hushåll, under det genomsnittliga antalet hushåll 2015 som var 709 hushåll.

De förväntade intäkterna för återbetalat försörjningsstöd ökade kraftigt i budget 2016, från 2,3 mnkr 2015 till 4,3 mnkr. Återbetalningar beror främst på försörjningsstöd som utbetalas preliminärt i väntan på annan ersättning från exempelvis a-kassa och Försäkringskassan och sedan ska återbetalas av biståndstagaren. Intäktskravet om 4,3 mnkr för 2016 kommer inte att uppnås.

Särskilda satsningar

I de kompletterande anvisningarna för nämndernas uppföljning av verksamhetsplan 2016 framgår att de särskilda satsningar kommunfullmäktige beslutade i budget 2016 ska följas upp.

Farsta stadsdelsnämnd har kraftigt ökat andelen ekologisk mat i de kommunala förskolorna och de kommunalt drivna äldreboendena. Satsningarna på fler mötesplatser för unga och insatser för ungas organisering och att öka kunskaperna om mänskliga rättigheter har bland annat resulterat i temakvällar på mötesplats Fagersjö, utbildning i hbtq-frågor och föreläsningar om normkritik för fritidspersonal.

Inom individ- och familjeomsorgen har det skett en förstärkning både av antalet handläggare inom myndighetsutövning och av bemanningen på familjestödsenheten.

Farsta stadsdelsnämnd genomförde på eget initiativ en upphandling av broddar vilket innebar att Farstas pensionärer fick ta del av satsningen på gratis broddar under vintern 2015-2016.

Den stadsgemensamma upphandlingen av broddar avslutades under våren 2016.

Störst satsning har gjorts inom demokrati- och utvecklingsarbetet. En demokratisamordnare har anställts, arbetet med Mötesplats Fagersjö fortsätter och ett försök med medborgarbudget med omröstning genomförs. Förvaltningen arbetar också med att ta fram lokala utvecklingsprogram som redovisas mer i detalj i bilaga 4.

Utöver detta har satsningar i form av schablonökningar och övriga uppräknings motsvarat indexuppräknings av priser, löneökningar och övriga prisökningar.

Resultatenheter

Förvaltningens samlade resultatfond om 13,4 mnkr beräknas minska till 11,1 mnkr. Resultatenheten Edö servicehus oidentifieras som resultatenhet i samband med omstruktureringen under 2016. Samtliga resultatenheter redovisas i bilaga 2.

Investeringar

Upprustningen av parkleken Nybygget i Gubbängen som skulle ha påbörjats under försommaren har blivit försenat. Nämnden ansökte och beviljades 2,0 mnkr i tertiärrapport 1 för tillgänglighetsåtgärder i samband med upprustningen. Det gör att vi totalt för har 6,0 mnkr för upprustningen av parkleken. Den sena starten gör att det finns en risk att förvaltningen inte hinner genomföra allt som planerats och att en del av medlen inte kommer att förbrukas.

Kostnaden för parkupprustningen vid Forsen i Farsta strand blir 0,6 mnkr lägre än vad som angetts i verksamhetsplanen. Skyltingen vid lekplatser skjuts fram eftersom det pågår en gemensam upphandling för tillverkning av skyltar som inte är klar ännu. Detta tillsammans med tidigare aviserad kostnadssänkning för Farstas lokala parkplan gör att det finns 1,2 mnkr kvar av investeringsmedel som fördelats med fördelningsnyckeln. En del av dessa medel kommer att användas för utredning av öppna väggar och teknisk utredning av en mur som måste renoveras.

Tillgänglighetsåtgärder i övrigt och reinvesteringar pågår och förväntas avslutas i november eller december. Utegymet och rastplatsen på Farstanäset blir klara i mitten på september.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt.

Betydande projekt som inte är investeringar

Ej aktuellt.

Omslutningsförändringar

Nämnden ansöker om 18,0 mnkr i omslutningsförändring på grund av ökade kostnader för ensamkommande flyktingbarn.

Budgetjusteringar

Nämnden har de senaste åren tilldelats en allt större investeringsbudget vilket tillsammans

med införandet av komponentavskrivningar innebär ökade kostnader för avskrivningar och internränta. Kapitalkostnaderna har också ökat på grund av särskilt riktade klimat- och tillgänglighetsinvesteringar. Nämndens tilldelade budget för kapitalkostnader kommer inte att täcka de faktiska kostnaderna vilket innebär att medel måste omfördelas från den ordinarie driften om inte en budgetjustering görs. Nämnden begär därför 2,0 mnkr i budgetjustering för ökade kostnader för avskrivningar och 0,5 mnkr för ökade kostnader för internränta. Kapitalkostnader uppstår inom samtliga verksamhetsområden, inte enbart stadsmiljö. Inom exempelvis förskola beräknas kostnaderna för avskrivningar uppgå till 1,8 mnkr och för internränta till 0,2 mnkr. Dessa kostnader finns inte med i den förskoleschablon som finansierar nämndens förskoleverksamhet och måste alltså dras från den ordinarie driften.

Medel för lokaländamål

Nämnden ansöker om bidrag för merkostnader i samband med ombyggnationen av Edö servicehus om 10,5 mnkr. Förändringarna på Edö innebär kraftigt minskade intäkter på grund av tomgångshyror och utebliven grundavgift från de boende. Nämnden ansöker även om 0,5 mnkr i projekteringsbidrag för ombyggnationen av Edö.

Analys av balansräkning

Jämförelse mellan 2015-08-31 och 2016-08-31

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 92,4 mkr jämfört med motsvarande period 2015.

Tillgångar

- Ändringar i de balanskonton som avser anläggningstillgångar avser främst ökade investeringar under 2016. Den totala ökningen av anläggningstillgångar på 16,9% beror på ökade investeringar i bland annat parker och förskolor under året. Kontot för maskiner samt kontot för av- och nedskrivningar av maskiner har tömts i och med en omklassificerad anläggning under slutet av 2015.
- De externa kundfordringarna har minskat något med 9,3 % och de interna med 30,3 %. Totalt har kundfordringarna minskat med 14,1 % procent, vilket främst beror på en minskad mängd fordringar avseende ekonomiskt bistånd samt en minskad mängd fakturor till andra förvaltningar. Fakturor avseende ekonomiskt bistånd har antingen betalats in eller skrivits ned.
- Diverse kortfristiga fordringar har ökat med 49,3 % jämfört med samma period 2015, vilket beror på ökade fordringar på Migrationsverket avseende ensamkommande barn. Fordringar hos anställda på konto 161X har ökat något i och med att förvaltningen inte har hunnit kontakta samtliga berörda under sommaren på grund av sjukdom bland personal.
- Förutbetalda kostnader på konto 1711 samt 1714 har minskat med ca 3,8 mkr vilket främst beror på att moms felaktigt periodiserades i T2 2015. Under 2016 har rutinerna förbättrats och därmed har inte några felaktiga periodiseringar avseende moms registrerats. Manuella periodiseringar på konto 1712 istället ökat i och med större uppbokningar avseende förutbetalda kostnader för Securitas, Tunstall och fakturor från inköpsmodulen där leveransen kommer i september.

Minskade upplupna intäkter på konto 1751 beror främst på att det inte har varit aktuellt att boka upp intäkter för projekten Farsta som idrottsprofil samt Famnen.

I och med att kostnaderna för vårdnadsbidrag i stort sett är obefintliga under 2016, har det inte gjorts några uppbokningar i T2 2016. Detta medför en minskad fordran med 566,8 % på konto 1791.

- Minskningen av tillgångar avseende Kassa och bank beror på ett minskat antal tillfälliga förskott vid studiebesök eller liknande samt att Egna medel har minskat något.

Skulder

- Eget kapital visar skillnaden mellan skulder och tillgångar i balansräkningen. Det egna kapitalet har ökat med 88,7 mkr.
- Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har minskat med 7,9 %. Minskningen beror främst en minskning av Egna medel. På konto 2485 har en transaktion felaktigt registrerats som egentligen avser en förskottsinbetalning från en privatkund. Beloppet kommer att korrigeras i september.
- Externa leverantörsskulder har minskat med 3,4 mkr, skulder till stadens bolag har minskat med 0,4 mkr och interna med 4,3 mkr.
- Det finns inte några skulder uppbokade på konto 2811 under 2016, eftersom det inte har gjorts någon bokning för projektet Lilla Famnen i år. Projektet är avslutat.
- Upplupna löner och upplupna sociala avgifter har minskat, vilket främst beror på nedläggning av Farsta vård- och omsorgsboende.
- Förutbetalda intäkter har minskat under 2016, vilket främst beror på att interna transaktioner inom förvaltningen inte har periodiserats i samma utsträckning som under samma period föregående år.
- Upplupna kostnader har ökat med ca 5,2 mkr, vilket främst beror på ökade uppbokningar för städning, Sodexo samt vårdfakturor för ensamkommande barn. Uppbokningar för vårdfakturor avseende vuxna missbruk har istället minskat något.

Övrigt

Ej aktuellt.

Synpunkter och klagomål

Undantaget park- och stadsmiljöverksamheten som generellt har en högre rapporteringsfrekvens, rapporterade verksamheterna 61 synpunkter och klagomål för tertiäl 2. Vid händelser inom socialtjänstverksamhet, som kan innebära konsekvenser för den enskildes fysiska och/eller psykiska hälsa, noteras i klagomålsredovisningen huruvida rapportering enligt lex Sarah skett.

Samtliga rapporterade klagomål har besvarats, och där brister identifierats har åtgärder

vidtagits.

De flesta synpunkter och klagomål gäller verksamhetens innehåll och kvalitet, med ett par klagomål på dåligt utförda uppdrag, till exempel bäddning. Flera klagomål gäller att personal slutat och vad det innebär för verksamheterna. Oro har också inkommit avseende bemanning när sjukfrånvaron i vissa verksamheter varit hög. Detta har åtgärdats genom information om vikarie- och arbetsplanering.

Sex synpunkter avseende bemötande har inkommit, varav ett var beröm för parklekspersonalens goda bemötande och den betydelse det har för tryggheten. Av återstående synpunkter inkom ett klagomål om partisk handläggning via IVO som rapporterades som ett ärende på sociala delegationen, övriga fyra gällde klagomål på dåligt bemötande från personal, vilket åtgärdats via samtal med dels medarbetare och dels med brukare för att uppnå en bättre dialog.

I förskolorna har synpunkter och frågor kring modersmålsundervisningen inkommit, vilket har besvarats genom information kring Farstas språkprogram.

Lex Sarah

Under perioden har 7 rapporter enligt Lex Sarah inkommit varav en incident bedömts innebära risk för allvarligt missförhållande och kommer att anmälas till IVO. Samtliga rapporter har utretts eller är under utredning.

Park och stadsmiljö

Avser hela perioden januari till augusti:

Kategori	2015	2016
Beröm	12	12
Felanmälan	8	61
Fråga	106	108
Idé	17	19
Klagomål	112	119
Totalsumma	255	319

Felanmälningarna har ökat avsevärt sedan 2015, vilket förklaras genom Tyck Till-appens genomslag. Tyck Till har förenklat rapporteringen för invånarna och snabbat upp förvaltningens hantering av fel.

En större förändring i fördelningen av klagomål har skett vad gäller klagomålen på boplatser, som var 7 st 2015, och 48 st hittills i år. Borträknat denna kategori har övriga klagomål minskat med drygt 30%.

Övrigt

Ej aktuellt.